

APPGM-SDG
MENINGKATKAN KETERANGKUMAN DAN KEMAMPAHAN

PERSATUAN PROMOSI
MATLAMAT PEMBANGUNAN LESTARI
PPM-023-14-07012020

Laporan Pemetaan Isu Kawasan Parlimen 2025

Zon Utara

P.018 Kulim Bandar Baharu

Laporan Disediakan Oleh: Dr. Thanaraj Murudi

Laporan Pemetaan Isu Parlimen P.018 Kulim Bandar Baharu

Disediakan oleh:
Dr. Thanaraj Murudi

KATA ALUAN II

KATA PENGANTAR IV

PENGENALAN VI

BAHAGIAN A

LAPORAN LAWATAN PEMETAAN ISU 2 – 13

BAHAGIAN B

1.0 PENGENALAN 14 – 22

1.1 Geografi/Topografi 14

1.2 Komposisi Penduduk 15

1.3 Kegiatan Ekonomi Utama 16

1.4 Hubungan Kerangka Konseptual SDG dan Konteks Tempatan 18

2.0 METODOLOGI PENYELIDIKAN 22 – 27

2.1 Pendekatan Kajian 22

2.2 Langkah Etika Semasa Kajian Lapangan 26

2.3 Kekangan Lawatan Kajian Lapangan 26

2.4 Keterbatasan Kajian 26

3.0 RANGKUMAN ISU RENTAS SDG 28 – 32

4.0 GAMBARAN KESELURUHAN PEMETAAN ISU 33 – 58

4.1 Perincian Hasil Dapatan Isu-isu 33

4.2 Pengutamaan Isu 53

5.0 PENGENALPASTIAN AWAL PROJEK 59 - 62
PENYELESAIAN

6.0 RUJUKAN 63

P.018 KULIM BANDAR BAHARU

KATA ALUAN

YBHG. TUAN RUSHDAN RUSMI

Ahli Jawatankuasa APPGM-SDG;

Ahli Parlimen Padang Besar (P.001)

Bismillahir-Rahmanir-Rahim.

Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh dan salam sejahtera,

Alhamdulillah, syukur ke hadrat Allah SWT kerana dengan izin-Nya, 'Kompilasi Laporan Pemetaan Isu Kawasan Parlimen' bagi jilid Zon Utara tahun 2025 dapat diterbitkan dengan jayanya. Bagi pihak Ahli Jawatankuasa APPGM-SDG, saya ingin menyampaikan kata aluan ini sebagai tanda komitmen bersama dalam memperkukuh agenda pembangunan mampan di Malaysia. Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) adalah kerangka penting yang menjadi panduan kepada pembangunan yang seimbang merangkumi dimensi ekonomi, sosial, alam sekitar dan tadbir urus dilaksanakan di negara ini. Pelaksanaan APPGM-SDG telah membentuk pentas bagi komuniti akar umbi untuk menyuarakan cabaran, keperluan, serta aspirasi mereka agar ia dapat dijadikan asas dalam merangka dasar dan inisiatif pembangunan yang lebih berkesan. Zon Utara, kawasan Padang Besar sebagai contohnya, bukan sekadar titik geografi di pinggir sempadan tetapi mencerminkan realiti kompleks sempadan moden di mana cabaran keselamatan, ekonomi dan sosial terjalin rapat. Pendekatan holistik dan jangka panjang yang merangkumi aspek pembangunan, integrasi agensi dan pengurusan risiko merentas sempadan diperlukan bagi menjamin kesejahteraan masyarakat setempat.

Isu-isu yang dihadapi oleh masyarakat di kawasan Zon Utara menuntut perhatian segera dan penyelesaian yang menyeluruh. Justeru, laporan pemetaan isu yang diterbitkan pada tahun ini hadir sebagai satu dokumen penting yang menggabungkan suara rakyat dengan analisis data. Sebagai hasil kerjasama erat antara Ahli-ahli Parlimen, komuniti, pemimpin tempatan, agensi kerajaan dan pihak swasta, laporan ini tidak hanya

mengenal pasti cabaran tetapi juga menawarkan cadangan tindakan yang berdaya tahan. Saya percaya ia akan menjadi rujukan utama dalam membina pembangunan yang lebih adil dan saksama.

Setulus penghargaan saya tujukan kepada semua pihak yang telah memberikan komitmen dalam penyediaan laporan ini, termasuk Sekretariat APPGM-SDG, Ahli-ahli Parlimen, agensi kerajaan, sektor swasta dan masyarakat akar umbi. Laporan ini bukan sahaja mencatatkan cabaran yang dihadapi, tetapi turut menampilkan cadangan penyelesaian yang praktikal untuk dilaksanakan. Semoga penerbitan ini menjadi titik tolak kepada usaha berterusan dalam membina kerjasama strategik antara pelbagai pihak, sekali gus memperkukuh asas pembangunan negara yang inklusif, seimbang dan berdaya tahan.

Sekian, terima kasih.

YB Rushdan Rusmi

Ahli Jawatankuasa APPGM-SDG

Ahli Parlimen Padang Besar

KATA PENGANTAR

JAMES RYAN RAJ

*Pemangku Timbalan Pengarah Eksekutif,
APPGM SDG*

Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia mengenai Matlamat Pembangunan Lestari (APPGM-SDG) aktif sejak 2020 menggerakkan penyetempatan SDG di kawasan-kawasan Parlimen seluruh negara. Berteraskan pemetaan isu, APPGM-SDG melaksanakan perbincangan kumpulan fokus (FGD) bersama kumpulan sasaran tempatan untuk mengenal pasti cabaran setempat dan mencadangkan penyelesaian melalui projek komuniti berasaskan SDG serta intervensi dasar yang bersesuaian. Dari 2020 hingga 2024, APPGM-SDG telah melaksanakan kerja lapangan di 115 kawasan Parlimen. Pada 2025, inisiatif ini diperluas ke 28 kawasan Parlimen baharu, membolehkan pasukan mendalami isu akar umbi dan menetapkan keutamaan tempatan. Lawatan tapak menyediakan gambaran menyeluruh mengenai realiti lapangan dan membantu mengenal pasti penyelesaian yang diperlukan.

Hasil gerak kerja tersebut, sebanyak 28 laporan pemetaan isu disediakan pada tahun 2025 dan dihipunkan dalam jilid "Kompilasi Laporan Pemetaan Isu Kawasan Parlimen". Kompilasi ini disusun mengikut zon/wilayah - Tengah, Utara, Selatan, Pantai Timur, Sabah dan Sarawak seperti diringkaskan dalam Jadual 1. Turut disertakan laporan bergambar yang merekodkan butiran lawatan tapak dan isu yang dikenal pasti. Di samping itu, laporan individu bagi setiap kawasan Parlimen turut disediakan untuk memudahkan rujukan Ahli Parlimen dan pihak berkepentingan.

Jadual 1. Pecahan kawasan Parlimen mengikut jilid

JILID	ZON/WILAYAH	JUMLAH KAWASAN PARLIMEN	PENYELIDIK
Jilid 1	Zon Utara	9	5
Jilid 2	Zon Pantai Timur	4	2
Jilid 3	Zon Tengah	3	3
Jilid 4	Zon Selatan	6	4
Jilid 5	Wilayah Sabah	4	2
Jilid 6	Wilayah Sarawak	2	2
JUMLAH KESELURUHAN		28	

Laporan ini menggunakan pendekatan kualitatif yang menangkap suara akar umbi termasuk lah emosi, keperluan dan keutamaan komuniti setempat. Walaupun transkrip penuh FGD belum disertakan, analisis situasi yang dibentangkan sudah memadai untuk menggambarkan realiti kehidupan komuniti di lapangan. Laporan lengkap, termasuk transkrip penuh, akan diterbitkan untuk rujukan Ahli Parlimen terlibat dan boleh diakses oleh orang awam atas permintaan bagi tujuan kajian lanjut.

Laporan-laporan ini akan menjadi asas perbincangan seterusnya di peringkat Parlimen serta bersama agensi dan kementerian berkaitan. Matlamat utama ialah merangka penyelesaian yang lebih komprehensif dan mendorong penambahbaikan dasar yang relevan bagi menangani isu-isu yang dikenal pasti.

PENGHARGAAN

Saya ingin merakamkan penghargaan kepada ahli jawatankuasa APPGM-SDG, Ketua Sekretariat APPGM-SDG, dan pengarah-pengarah APPGM-SDG, semua Ahli Parlimen, agensi kerajaan, terutama pejabat daerah, dan pihak-pihak yang mempermudah dialog serta penyertaan dalam inisiatif APPGM-SDG pada tahun 2025. Ucapan tahniah khas ditujukan kepada Puan Nurul Syaza Mazelan dan Hirzawati Atikah Mohd Tahir selaku penyunting utama siri enam jilid ini atas dedikasi menyunting laporan-laporan yang disediakan oleh pasukan penyelidik APPGM-SDG. Terima kasih juga kepada para penyelidik iaitu Dr. Teo Lee Ken, Nurul Syaza Mazelan, Dr. Wan Suzita Wan Ibrahim, Dr. Siti Nur Ain Zakinuddin, Dr. Thanaraj Murudi, Dr. Eva Kristin Larry Sait, Siti Noraiysah Rohim, Raine Melissa Riman, Nur Syadhira Mohd Razali, Nuha Mysara Mohd Hisam, Lydia Ann Anak Bill, Fatimah Binti Mohd Yasin, Tariq Ziad bin Abdul Razak dan Mc Jeanet Lempisik @ Marx serta pasukan Komunikasi Korporat APPGM-SDG, yang diketuai Zoel Ng, dan khususnya Hirzawati Atikah Mohd Tahir, Kezia Sim Kui Ting dan Arif Azhad Abdul Ghaffar serta Afiqah Abdul Malik dari Pejabat Ketua Sekretariat atas usaha kreatif dalam memastikan penerbitan bahan ini berjaya. Semoga usaha ini terus memperkukuh langkah kita dalam mencapai pembangunan lestari untuk seluruh rakyat Malaysia.

PENGENALAN

DR. THANARAJ MURUDI

Ketua Zon Utara, APPGM-SDG

Pada tahun 2025, APPGM-SDG memperkuat gerak kerja pemetaan SDG dengan pendekatan yang berkesan, inklusif dan seragam merentas lokasi. Penegasan inti pada tahun ini adalah penambahbaikan proses pemetaan isu sebagai asas penyetempatan SDG, di samping penyeragaman kaedah catatan kajian dan pelaporan. Proses pemetaan isu kekal sebagai fasa awal yang kritikal dalam penyetempatan SDG oleh APPGM-SDG. Sebagai permulaan kepada kitaran intervensi, pemetaan perlu berfungsi sebagai penanda aras yang kukuh dengan proses libat urus yang cekap, telus dan inklusif bersama pihak berkepentingan. Justeru, APPGM-SDG memberi tumpuan kepada penglibatan menyeluruh dan mengarusperdanakan pandangan komuniti, agensi dan pemimpin tempatan agar perspektif yang pelbagai diambil kira secara serius. Kajian lapangan laporan pemetaan isu berperanan sebagai wahana utama untuk memaparkan analisis dapatan, keutamaan tindakan serta tahap penglibatan pihak berkepentingan di setiap kawasan dan tahap.

Bagi tahun 2025, APPGM-SDG telah melaksanakan gerak kerja pemetaan isu yang melibatkan 28 kawasan parlimen (Rajah 1) yang merangkumi beberapa kawasan di setiap zon dan wilayah, menjangkau Semenanjung, Sabah dan Sarawak. Di setiap kawasan, kerjasama turut diperkukuh dengan agensi peringkat kerajaan tempatan termasuklah Pejabat Daerah dan Tanah (PDT) serta pihak berkuasa tempatan atau entiti setara yang berperanan sebagai penyelaras lapangan, pemudah cara mobilisasi komuniti dan rujukan data setempat (Jadual 1).

Rajah 1. 28 Kawasan Parlimen bagi Tahun 2025

Semasa di lapangan, pasukan penyelidik mengamalkan langkah etika yang ketat seperti persetujuan rakaman/visual, kerahsiaan. Namun beberapa cabaran mengiringi gerak kerja 2025. Antaranya adalah seperti kesukaran mendapatkan penyertaan seimbang merentas kelompok sasaran; kualiti audio tidak konsisten yang menuntut integrasi analitikal dengan nota lapangan; pertindihan perbualan semasa FGD yang memerlukan penyaringan teliti; serta kekangan logistik seperti jadual, tempat, fasiliti yang mempengaruhi jumlah sesi dan kejutuan bukti. Walaubagaimanapun, cabaran-cabaran ini diimbangi dengan penetapan jadual semula, bantuan penghulu dan pihak pejabat daerah dan tanah untuk mobilisasi, pemetaan pihak berkepentingan yang lebih awal, serta kaedah catatan kajian berganda untuk mengekalkan integriti data.

Daripada segi kandungan, laporan ini dibentuk untuk memudahkan pembaca memahami setiap zon dan wilayah secara bertahap dan semakin mendalam. Bahagian 1 menghuraikan latar kawasan meliputi geografi, topografi, komposisi penduduk, aktiviti ekonomi, dan kaitannya dengan sasaran SDG relevan. Bahagian 2 menerangkan metodologi, langkah etika, kekangan lawatan dan keterbatasan kajian. Bahagian 3 merumuskan isu-isu rentas SDG, berpandukan tema-tema seperti pendidikan, kemahiran, pekerjaan, budaya/warisan, keselamatan jalan, pertanian, pengairan, konflik manusia-haiwan, akses bantuan kebajikan, dan infrastruktur asas. Bahagian 4 pula menghimpunkan gambaran keseluruhan pemetaan mengikut isu utama, penerangan isu, tindakan serta maklum balas daripada agensi-agensi berkaitan. Bahagian 5 menyenaraikan pengenalan awal projek penyelesaian jangka masa pendek sebagai langkah intervensi komuniti yang memberi impak tinggi, segera dan langsung, beserta

cadangan rakan pelaksana dan penjajaran SDG. Dengan susun atur sebegini, laporan pemetaan isu kawasan parlimen 2025 ini berfungsi sebagai dokumen rujukan tindakan bagi peralihan daripada pembawaan suara komuniti akar umbi kepada perancangan pelan tindakan dan seterusnya kepada program perlaksanaan yang realistik dan terukur.

Pemetaan Isu di Zon Utara

Zon Utara yang meliputi Kedah, Perlis, Pulau Pinang dan Perak mempunyai kekuatan geografi dan ekonomi yang pelbagai, termasuk sawah padi di Kedah dan Perlis, sektor perikanan di Kuala Kedah dan Lumut, pelancongan di Pulau Pinang serta pertanian dan kuari di Perak. Untuk tahun 2025, sebanyak sembilan (9) parlimen telah terpilih bagi pemetaan isu di zon utara, iaitu di Perak: Gopeng, Teluk Intan, Lumut, Larut, dan Padang Rengas; di Kedah: Padang Terap, Kuala Kedah, dan Kulim Bandar Baharu; serta di Pulau Pinang: Balik Pulau. Parlimen-parlimen ini memperlihatkan corak isu yang berulang, terutama dalam aspek sosial, ekonomi, infrastruktur asas, alam sekitar dan tadbir urus, yang perlu dianalisis secara kolektif untuk memahami pola pembangunan di zon ini.

Secara positif, zon utara mempunyai tenaga kerja belia yang besar, kepelbagaian sumber ekonomi, dan nilai komuniti yang masih kuat. Terdapat usaha aktif oleh komuniti setempat di Gopeng dan Balik Pulau untuk mengembangkan perusahaan kecil dan makanan tradisi, selain inisiatif pelancongan komuniti yang muncul di Larut dan Kuala Kedah. Potensi pengembangan sektor pelancongan juga tinggi, misalnya ekopelancongan di Lumut dan agro-pelancongan sawah padi di Kedah. Dari sudut tadbir urus, terdapat sokongan agensi di beberapa parlimen seperti Teluk Intan dan Kulim Bandar Baharu dalam memberi latihan dan bantuan asas kepada usahawan mikro.

Namun begitu, isu sosial seperti penagihan dadah yang ketara di Padang Terap, Lumut dan Larut mengancam masa depan belia, selain gejala judi dan lumba haram yang turut disebut di Kuala Kedah. Kos sara hidup tinggi dan peluang pekerjaan terhad menjadi aduan berulang di Teluk Intan, Gopeng, Balik Pulau dan Kulim Bandar Baharu, sehingga mendorong penghijrahan belia ke bandar besar. Infrastruktur asas yang lemah masalah bekalan air di Larut dan Kulim Bandar Baharu, ketiadaan lampu jalan di Kuala Kedah, jambatan rosak di Teluk Intan, serta kekurangan doktor pakar di Hospital Selama terus menjejaskan kesejahteraan masyarakat. Di samping itu, ancaman banjir berulang di Kuala Kedah dan Kulim Bandar Baharu, pencemaran sungai akibat kuari di Gopeng, serta hakisan tebing pesisir di Perak menimbulkan risiko jangka panjang kepada kelangsungan ekosistem dan ekonomi tempatan.

Keseluruhannya, dapatan ini menunjukkan zon utara mempunyai potensi besar dari segi pertanian, pelancongan dan keusahawanan komuniti, tetapi masih berdepan cabaran

struktural yang perlu ditangani secara bersepadu. Intervensi yang menggabungkan pembangunan ekonomi mapan, penyelesaian isu sosial belia, peningkatan infrastruktur asas dan pengurusan alam sekitar yang lestari akan memperkukuh daya tahan komuniti, mengurangkan jurang bandar-luar bandar, serta menjadikan zon utara lebih inklusif dan seimbang dalam pembangunan.

Jadual 1. Senarai 28 Kawasan Parlimen Terlibat dengan Gerak Kerja APPGM-SDG bagi Tahun 2025

BIL.	ZON/ WILAYAH	PARLIMEN	KOD	AHLI PARLIMEN	PARTI	AGENSI-AGENSI BERKAITAN	KETUA PENYELIDIK APPGM-SDG
1	Tengah	Sabak Bernam	P092	YB Tuan Kalam bin Salan	PN-BERSATU	Pejabat Daerah & Tanah (PDT) Sabak Bernam	Nur Syadhira Mohd Razali
2	Tengah	Hulu Selangor	P094	YB Tuan Haji Mohd Hasnizan bin Harun	PN-PAS	PDT Hulu Selangor	Nuha Mysara Mohd Hisam
3	Tengah	Seputeh	P121	YB Puan Teresa Kok Suh Sim	PH-DAP	Dewan Bandaraya Kuala Lumpur (DBKL)	Nurul Syaza Mazelan
4	Utara	Padang Terap	P007	YB Tuan Nurul Amin bin Hamid	PN-PAS	PDT Padang Terap	Nurul Syaza Mazelan
5	Utara	Kuala Kedah	P010	YB Dr. Ahmad Fakhruddin	PN-PAS	PDT Kota Setar	Dr Thanaraj Murudi
6	Utara	Balik Pulau	P053	YB Dato' Muhammad Bakhtiar bin Wan Chik	PH-PKR	PDT Barat Daya	Siti Noraiysah Rohim
7	Utara	Larut	P059	YB Dato' Seri Hamzah bin Zainudin	PN-BERSATU	PDT Selama	Dr Thanaraj Murudi
8	Utara	Kulim-Bandar Baharu	P018	YB Tuan Roslan bin Hashim	PN-BERSATU	PDT Kulim & PDT Bandar Baharu	Dr Thanaraj Murudi
9	Utara	Padang Rengas	P060	YB Kapten Azahari bin Hasan	PN-BERSATU	PDT Kuala Kangsar	Dr Teo Lee Ken

BIL.	ZON/ WILAYAH	PARLIMEN	KOD	AHLI PARLIMEN	PARTI	AGENCI-AGENCI BERKAITAN	KETUA PENYELIDIK APPGM-SDG
10	Utara	Gopeng	P064	YB Tuan Tan Kar Hing	PH-PKR	PDT Kampar	Lydia Ann Anak Bill
11	Utara	Lumut	P073	YB Komander (B) Nordin Bin Ahmad Ismail	PN-BERSATU	PDT Manjung	Dr Thanaraj Murudi
12	Utara	Teluk Intan	P076	YB Tuan Nga Kor Ming	PH-DAP	PDT Hilir Perak	Nurul Syaza Mazelan
13	Selatan	Jempol	P126	Dato' Haji Shamsulhakar Bin Haji Mohd Deli	BN-UMNO	PDT Jempol	Tariq Ziad bin Abdul Razak
14	Selatan	Jasin	P139	YB Tuan Zulkifli bin Ismail	PN-PAS	PDT Jasin	Dr Wan Suzita Wan Ibrahim
15	Selatan	Segamat	P140	YB Tuan Yuneswaran a/l Ramaraj	PH-PKR	PDT Segamat	Dr Wan Suzita Wan Ibrahim
16	Selatan	Sri Gading	P149	YB Tuan Haji Aminolhuda bin Hassan	PH-AMANAHA	PDT Batu Pahat	Dr Teo Lee Ken
17	Selatan	Batu Pahat	P150	YB Tuan Haji Onn bin Abu Bakar	PH-PKR	PDT Batu Pahat	Dr Wan Suzita Wan Ibrahim
18	Selatan	Pulai	P161	YB Tuan Suhaizan bin Kaiat	PH-AMANAHA	Pejabat Daerah Johor Bahru	Siti Noraiysah Rohim
19	Timur	Maran	P089	YB Dato' Sri Dr. Haji Ismail bin Abd. Muttalib	PN-PAS	PDT Maran	Siti Noraiysah Rohim

BIL.	ZON/ WILAYAH	PARLIMEN	KOD	AHLI PARLIMEN	PARTI	AGENSI-AGENSI BERKAITAN	KETUA PENYELIDIK APPGM-SDG
20	Timur	Kota Bharu	P020	YB Datuk Seri Takiyuddin bin Hassan	PN-PAS	Pejabat Tanah & Jajahan (PTJ) Kota Bharu	Dr Siti Nur Ain Zakinuddin
21	Timur	Pasir Puteh	P023	YB Datuk Dr. Nik Muhammad Zawawi bin Salleh	PN-PAS	PTJ Pasir Puteh	Dr Siti Nur Ain Zakinuddin
22	Timur	Besut	P033	YB Datuk Che Mohamad Zulkifly bin Jusoh	PN-PAS	PDT Besut	Siti Noraiysah Rohim
23	Sabah	Tuaran	P170	YB Datuk Seri Panglima Madius bin Tangau	PH-UPKO	Pejabat Daerah Tuaran	Mc Jeanet Lempisik @ Marx
24	Sabah	Putatan	P173	YB Datuk Ir. Shahelmey bin Yahya	BN-UMNO	Pejabat Daerah Putatan	Mc Jeanet Lempisik @ Marx
25	Sabah	Semporna	P189	YB Datuk Seri Panglima Haji Mohd Shafie bin Apdal	WARISAN	Pejabat Daerah Semporna	Puan Fatimah Binti Mohd Yasin
26	Sabah	Labuan	P166	Dato' Indera Dr. Suhaili Abdul Rahman	BEBAS	Perbadanan Labuan (Labuan Corporation)	Puan Fatimah Binti Mohd Yasin
27	Sarawak	Stampin	P196	YB Tuan Chong Chieng Jen	PH-DAP	Majlis Perbandaran Padawan (MPP) & Majlis Perbandaran	Raine Melissa Riman

BIL.	ZON/ WILAYAH	PARLIMEN	KOD	AHLI PARLIMEN	PARTI	AGENSI-AGENSI BERKAITAN	KETUA PENYELIDIK APPGM-SDG
						Kuching Selatan (MBKS)	
28	Sarawak	Lubok Antu	P203	YB Tuan Roy Angau anak Gingkoi	GPS-PRS	Pejabat Daerah Lubok Antu	Raine Melissa Riman

BAHAGIAN A

Laporan Lawatan Pemetaan Isu
P.018 Kulim Bandar Baharu

DENGAN SOKONGAN DARIPADA

AHLI PARLIMEN KULIM BANDAR BAHARU, YB TUAN ROSLAN BIN HASHIM

TEMPAT-TEMPAT YANG TELAH DILAWATI

13 Jun - 15 Jun 2025
(Jumaat - Ahad)

HARI 1

1. FGD 1: Komuniti Nelayan Pengkalan Bagan Samak
2. FGD 2: Komuniti Kampung Tradisional Jermai, Mukim Sungai Batu
3. FGD 3: Komuniti Usahawan Kecil Wanita (Usahanita) Jelong, Lubok Buntar, Mukim Bandar Baharu

HARI 3

8. FGD 7: Komuniti Belia Gunong Bongsu Daerah Kulim
9. FGD 8: Komuniti Usahawan / Pengusaha Madu Kelulut

HARI 2

4. FGD 4: Komuniti Kampung Terap di Mukim Terap Daerah Kulim
5. FGD 5: komuniti Kampung Padang Tembak dan Taman Seri Kulim
6. FGD 6: Komuniti SEDIM berkaitan eko-pelancongan (Campsite, Chalet)
7. Lawatan Tapak 1: Lot PT 686, Mukim Terap, Daerah Kulim, Kedah

PASUKAN PENYELIDIK

DR. THANARAJ MURUDI
(Ketua Penyelidik)

**MOHAMAD AL MUTTAQIN
BIN MOHAMAD ZAMRI**

AZLINA BINTI MANSOR

LAWATAN PEMETAAN KAWASAN TELAH DIJALANKAN PADA 13-15 JUN 2025 (JUMAAT – AHAD)

01

14 April 2025
Mesyuarat Awalan

02

25 Mei 2025
Kunjung Hormat ke Pejabat Pegawai
Daerah dan Tanah Kulim

03

04 Jun 2024
Kunjung Hormat ke Pejabat Daerah
Bandar Baharu

06

13 Jun 2025
FGD 3: Komuniti Usahawan Kecil Wanita
(Usahanita) Jelong, Lubok Buntar, Mukim
Bandar Baharu

05

13 Jun 2025
FGD 2: Komuniti Kampung Tradisional
Jermai, Mukim Sungai Batu

04

13 Jun 2025
FGD 1: Komuniti Nelayan Pengkalan
Bagan Samak

07

14 Jun 2025
FGD 4: Komuniti Kampung Terap di
Mukim Terap Daerah Kulim

08

14 Jun 2025
FGD 5: Komuniti Kampung Padang
Tembak dan Taman Seri Kulim

09

14 Jun 2025
FGD 6: Komuniti SEDIM berkaitan eko-
pelancongan (Campsite, Chalet)

12

15 Jun 2025
FGD 8: Komuniti Usahawan / Pengusaha
Madu Kelulut

11

15 Jun 2025
FGD 7: Komuniti Belia Gunung Bongsu
Daerah Kulim

10

14 Jun 2025
Lawatan Tapak 1: Lot PT 686, Mukim
Terap, Daerah Kulim, Kedah

14 APRIL 2025 - MESYUARAT AWALAN

Mesyuarat awalan Parlimen Kulim Bandar Baharu bersama YB Tuan Roslan bin Haji Hashim telah berlangsung di Pusat Khidmat Parlimen. Pemetaan SDG dianggarkan berlangsung pada 24-26 Mei 2025. Parlimen Kulim Bandar Baharu melibatkan 2 Daerah iaitu Daerah Kulim dan Daerah Bandar Baharu dan melibatkan lebih 100k pengundi. YB telah menyambut baik kedatangan dan inisiatif APPGM-SDG di Kulim. Pihak APPGM-SDG telah direpresentasi oleh Paniirselvam Jayaraman dan Dr. Thanaraj Murudi.

21 MEI 2025 - KUNJUNG HORMAT KE PEJABAT PEGAWAI DAERAH DAN TANAH KULIM

Jabatan Penyelaras Parlimen (CCD) telah mengadakan kunjungan hormat bersama Tuan Haji Mohd Zaini bin Haji Ramli, Pegawai Daerah dan Tanah Kulim di Pejabat Daerah Kulim untuk membincangkan kerjasama pemetaan isu di Parlimen Kulim Bandar Baharu (P018). Tuan Pegawai Daerah berkongsi gambaran sosioekonomi di bawah pentadbiran PDT Kulim termasuk Zon Industri dengan anggaran 40-50 ribu pekerjaan, cabaran kesesakan lalu lintas, peningkatan kos sara hidup, isu banjir kilat dengan

solusi yang mencabar, serta kebimbangan terhadap belia yang hilang arah dan memilih pekerjaan tidak tetap yang berpotensi menjadi kekangan masa depan. Kerjasama pelaksanaan Inter-Agensi akan diteruskan selepas pemetaan isu di Parlimen Kulim Bandar Baharu.

04 JUN 2025 - KUNJUNG HORMAT KE PEJABAT DAERAH BANDAR BAHARU

APPGM-SDG Zon Utara telah mengadakan kunjungan hormat bersama Pegawai Daerah Bandar Baharu, Tuan Mohd Noor bin Ismail bagi membincangkan pelaksanaan pemetaan SDG dan perancangan Dialog Inter-Agensi Parlimen Kulim Bandar Baharu. Beberapa cabaran utama daerah yang dibincangkan termasuk kekurangan fasiliti kesihatan, ketiadaan sektor industri utama, tahap kemiskinan tegar, isu pemilikan tanah komersial, dan kurangnya tarikan pelancongan. Keperluan pembangunan menyeluruh dikenal pasti merangkumi perumahan, kemudahan jalan raya, dan ekonomi komuniti setempat. APPGM-SDG komited menyokong inisiatif pembangunan setempat melalui pendekatan berasaskan data dan penyelesaian dasar yang menyeluruh.

FGD 1: KOMUNITI NELAYAN PENGKALAN BAGAN SAMAK

FGD 1 telah berlangsung di Pengkalan Nelayan Bagan Samak, Daerah Bandar Baharu. Terdapat dua mukim di Daerah Bandar Baharu iaitu Mukim Bagan Samak dan Mukim Sungai Batu. Seramai kira-kira 42 nelayan beroperasi di kawasan ini, termasuk 8 orang nelayan tulen yang berlesen, manakala selebihnya merupakan nelayan sampingan. Sumber sosioekonomi utama masyarakat setempat adalah hasil sungai, pertanian, dan pekerjaan harian. Antara isu yang telah di bicarakan termasuk: **(1)** Pencemaran sungai akibat aktiviti kuari tanah telah menyebabkan penurunan hasil tangkapan nelayan darat; **(2)** kekangan dari segi akses kepada kemudahan kesihatan – jarak hospital yang jauh dan perlu ke negeri lain, memakan masa yang lama untuk mendapatkan rawatan; **(3)** Lampu jalan hanya berfungsi di kawasan tertentu sahaja, menyebabkan isu keselamatan dan keselesaan pada waktu malam; **(4)** proses penubuhan koperasi mengambil masa yang lama, menyekat pembangunan ekonomi komuniti nelayan; **(5)** status TOL sementara masih dalam proses kelulusan, menyebabkan ketidakpastian dalam pemilikan dan penggunaan tanah; dan **(6)** keperluan penambahbaikan infrastruktur pengkalan bagi menarik kedatangan pelancong dan merancakkan sosioekonomi setempat.

FGD 2: KOMUNITI KAMPUNG TRADISIONAL JERMAI, MUKIM SUNGAI BATU

FGD 2 telah diadakan bersama komuniti kampung Jermai yang terdiri daripada sekitar 160 keluarga Melayu yang rata-ratanya bergantung kepada sektor pertanian dan pekerjaan harian. Aktiviti ekonomi utama mereka termasuk pertanian sawah padi (namun kebanyakannya telah dipajak kepada pihak lain), penanaman kelapa sawit, serta penternakan kambing dan lembu. Sebahagian penduduk juga bekerja di kilang-kilang berhampiran seperti kilang kelapa sawit, kilang telur ayam, *Hi-Tech* Kulim dan lain-lain pekerjaan harian. Satu keunikan yang masih dikekalkan oleh komuniti ini ialah amalan gotong-royong, khususnya dalam penyediaan makanan untuk kenduri, yang mencerminkan semangat kekitaan yang masih utuh dalam kalangan penduduk. Antara isu yang telah di bicarakan termasuk: **(1)** masalah tekanan air rendah dan gangguan bekalan air, yang menjadi lebih ketara ketika musim perayaan. Contohnya, gangguan bekalan air yang sepatutnya berlaku selama satu hari telah berlarutan sehingga tiga hari, menjejaskan urusan harian dan aktiviti sosial penduduk; **(2)** gangguan haiwan liar seperti kera, yang merosakkan tanaman dan menimbulkan kebimbangan keselamatan, terutamanya kepada golongan tua dan kanak-kanak; **(3)** kekurangan peluang ekonomi tempatan, yang menyebabkan ramai anak muda berhijrah ke bandar untuk mencari pekerjaan. Tiadanya bimbingan atau insentif untuk usahawan kecil turut menghalang pertumbuhan ekonomi setempat; **(4)** kemerosotan aktiviti pertanian tradisional, terutamanya sawah padi yang semakin tidak diusahakan secara langsung oleh penduduk. Faktor seperti kos tinggi, kekurangan pelapis muda, dan hasil yang tidak menentu menjadi punca utama; **(5)** ketiadaan pusat komuniti atau ruang hijau, menyebabkan aktiviti sosial, belia dan warga emas terhad kepada kawasan rumah persendirian; dan **(6)** pencemaran lalat akibat kilang penternakan ayam yang beroperasi di sekitar kampung. Setiap kali proses pengeluaran ayam berlaku, penduduk berhadapan dengan kehadiran lalat yang banyak, menimbulkan ketidakselesaan dan kebimbangan terhadap tahap kebersihan dan kesihatan.

FGD 3: KOMUNITI USAHAWAN KECIL WANITA (USAHANITA) JELONG, LUBOK BUNTAR, MUKIM BANDAR BAHARU

FGD 3 telah melibatkan seramai 22 orang wanita usahawan kecil, majoritinya merupakan suri rumah yang menjalankan perniagaan kecil-kecilan seperti penghasilan makanan, kek, kuih-muih, biskut dan masakan basah. Mereka berkongsi pelbagai cabaran yang dihadapi dalam menjalankan perniagaan di kawasan ini. Isu yang dikenalpasti termasuk; **(1)** sewa kedai yang mahal. Sewa kedai di bawah seliaan Majlis Daerah Serdang dan Majlis Daerah Bandar Baharu adalah mahal, sekitar RM500 hingga RM600 sebulan, dan tidak mampu ditanggung oleh usahawan kecil golongan B40; **(2)** keterhadan kedai KEDA. Kedai di bawah kendalian KEDA (RM120 sebulan dengan pembaharuan setiap 3 tahun) adalah sangat terhad. Walaupun lebih mampu milik, kedai-kedai ini telah penuh dan ada antaranya tidak dibuka dan dijadikan stor, sekaligus menyekat peluang kepada usahawan lain. Setursnya, **(3)** isu kekurangan premis mampu sewa, premis atau kedai yang berpatutan untuk usahawan kecil B40 di sekitar Bandar Baharu adalah sangat terhad, menyebabkan ramai terpaksa menjalankan perniagaan dari rumah atau lokasi tidak strategik; **(4)** kiosk KPKT tidak sesuai. Inisiatif kiosk baharu oleh KPKT dilihat tidak sesuai untuk perniagaan jenis pembuatan makanan seperti kek dan warung, kerana saiz, kemudahan dan reka bentuk tidak menepati keperluan operasi harian mereka. Akhirnya **(5)** masalah sosial, terutama, penggunaan dadah dalam kalangan belia. Berlaku peningkatan kes penyalahgunaan dadah dalam kalangan belia di kawasan Taman Kelisa, yang menimbulkan kebimbangan kepada para usahawan dan ibu bapa di kawasan tersebut.

FGD 4: KOMUNITI KAMPUNG TERAP DI MUKIM TERAP DAERAH KULIM

FGD 4 telah berlangsung bersama komuniti kampung Terap di Mukim Terap Daerah Kulim. Di Mukim Terap terdapat 7 buah Kampung iaitu: 1) Kampung Terap, 2) Kampung Bendang Sara, 3) Kampung Batu 12, 4) Kampung Badlishah, 5) Kampung Durian Burung, 6) Kampung Batu 10, 7) Kampung Sungai Tengah. Antara isu yang telah diutarakan termasuk: **(1)** Isu lalat disebabkan oleh 3 kilang ayam yang berdekatan dengan kampung menyebabkan pendapatan peniaga terjejas, kehidupan *hygiene* masyarakat tergugat, dan masalah ini berlarutan selama 20 tahun; dan **(2)** ancaman haiwan liar seperti kera, monyet, dan beruk yang mengancam hasil tanaman dan pertanian.

FGD 5: KOMUNITI KAMPUNG PADANG TEMBAK DAN TAMAN SERI KULIM

FGD 5 telah berlangsung bersama komuniti di Surau Al-Watan Padang Tembak.g Terap, Mukim Terap Daerah Kulim yang telah membicarakan isu-isu termasuk: **(1)** Banjir kilat yang berlaku di Kampung Padang Tembak. Antara sebab utama menyebabkan bajir ialah pintu air tasik kulim terlalu kecil dan rumah pam yang masih dalam pembinaan menyukarkan air keluar Ketika Sungai telah penuh.Selain itu,projek perumahan yang sedang dinaikkan juga antara faktor penyebab dan tidak mengikut SOP.Seterusnya,Sungai tebuhan tidak diselenggara dengan baik telah naik belukar di dalam Sungai tersebut sehingga menyebabkan air Sungai melimpah keluar dan Kawasan banjir ini melibatkan hamper 160 buat rumah yang melibatkan kampung padang tembak serta taman seri kulim. Keadaan parit yang tidak diselenggara atau menaik taraf untuk memasang "*flat gate*" bagi menampung kemasukkan air yang banyak sehingga melibatkan banjir; **(2)** terdapat kerosakkan pada struktur jalan Jalan utama di Taman seri kulim yang sudah lama tidak diselenggara disebabkan tiada peruntukan. Situasi ini membahayakan penduduk yang lalu ke Kawasan ini. Taman Seri Kulim; dan **(3)** kesesakkan lalu lintas Kesesakkan lalu lintas pada waktu kemuncak dan perlu mengambil masa yang lama. Jalan ke klinik Kesihatan yang agak sempit dan kesesakkan di klinik Kesihatan kulim. Terdapat bangunan Kerajaan utama dan Kawasan penduduk namun akses ke jalan tersebut masih kurang memuaskan.

FGD 6: KOMUNITI SEDIM BERKAITAN EKO-PELANCONGAN (CAMPSITE, CHALET)

FGD 6 telah berlangsung bersama komuniti SEDIM berkaitan eko-pelancongan. antara isu yang telah diluaskan termasuk: **(1)** kepala Air Kejadian: Kepala air sangat membimbangkan bagi setiap pengusaha Terdapat lebih 30 pengusaha campsite yang berada di SEDIM dan selalunya trajedi kepala air ini akan berlaku selepas waktu hujan; **(2)** ketiadaan siren amaran apabila kepala air berlaku merisaukan pengusaha campsite; **(3)** perlesenan *campsite* telah lama memohon tetapi belum ada maklum balas. Dimaklumkan proses dokumentasi dan masih menunggu dari pihak majlis tentang kelulusan lesen tersebut; **(4)** ketiadaan tong sampah: Tong sampah yang agak jauh dari penduduk kampung. Pihak majlis memaklumkan yang Kawasan kampung di sedim bukan dibawah seliaan mereka kerana tidak membayar cukai pintu. Sampah-sampah yang dibuang pada bukan tempat yang sepatutnya dan tong sampah besar perlu disewa; dan **(5)** mesin ATM terlalu jauh dari tempat komuniti. Penduduk terpaksa ke pekan Karangan dan mengambil masa lebih 20 minit untuk urusan perbankan.

FGD 7: KOMUNITI BELIA GUNONG BONGSU DAERAH KULIM

FGD 7 telah berlangsung bersama komuniti belia gunung bongsu. Antara cabaran yang telah diutarakan termasuk: **(1)** Perumahan Felda Generasi Ke-2: Perumahan generasi ke-2 felda masih belum ada dan anak peneroka terpaksa keluar mencari rumah di luar Kawasan felda. Dimaklumkan tanah perumahan generasi ke-2 telah ada dan majlis pecah tanah telah berlaku pada tahun 2017 namun selepas penukaran Kerajaan peruntukan tersebut telah dibekukan dan sehingga kini masih belum ada maklum balas; **(2)** tidak mendapat kebenaran penyambungan elektrik: Rumah baru yang dibina atas tanah peneroka yang sedia ada tidak mendapat kebenaran dari TNB untuk penyambungan meter. Difahamkan pihak pengurusan felda telah mengarahkan TNB supaya tidak membuat penyambungan meter kepada rumah yang dibina sendiri oleh peneroka; **(3)** penglebaran jalan raya yang sempit dan tidak diselenggara: Kali terakhir jalan raya diselenggara di felda Gunung Bongsu ialah pada tahun 2018 dan ia melibatkan 183 rumah. Peningkatan penduduk dan bilangan kereta memerlukan penglebaran jalan raya; dan **(4)** dewan orang ramai: Dewan Felda Gunung Bongsu perlu disewa sekiranya ingin digunakan oleh komuniti setempat dan harga yang dikenakan adalah sama seperti orang luar. Keputusan penyewaan telah diputuskan oleh pihak pengurusan yang baru dan ini telah menimbulkan kemarahan dari komuniti felda yang melibatkan 183 buah rumah.

FGD 8: KOMUNITI USAHAWAN / PENGUSAHA MADU KELULUT

FGD 8 komuniti usahawan / pengusaha madu kelulut di Dewan Air Putih Junjung (Mukim Junjung, Daerah Kulim). Antara isu yang telah diutarakan termasuk: **(1)** sukar mencari pasaran; **(2)** ketiadaan dewan terbuka Kesukaran untuk mendapat dewan terbuka untuk kegunaan orang ramai. Mukim junjung mempunyai 5 kampung dan tidak mempunyai dewan terbuka. Dimaklumkan tanah untuk membina dewan tersebut telah ada namun pejabat daerah tidak mempunyai peruntukan; **(3)** kepadatan hospital kulim Hospital kulim yang terlalu ramai dan perlu menunggu sangat lama. Kominiti setempat memerlukan hospital yang baru memandangkan hospital kulim yang terlalu padat dan perlu berkongsi dgn daerah lain seperti padang serai, began serai dan kulim; dan **(4)** lampu jalan kurang Ketidadaan lampu jalan menyukarkan perjalanan penduduk Kekurangan lampu jalan melibatkan peruntukan dan perancangan daerah kerana pemasangan dibuat namun tidak mencukupi melibatkan kampung tiong.

BAHAGIAN B

Laporan Pemetaan Isu
P.018 Kulim Bandar Baharu

Senarai Jadual

Jadual 1	Tentatif Ringkas Lawatan Tapak Parlimen Kulim Bandar Baharu
Jadual 2	Rangkuman Isu Rentas SDG
Jadual 3	Perincian Hasil Dapatan Isu-isu FGD 1
Jadual 4	Perincian Hasil Dapatan Isu-isu FGD 2
Jadual 5	Perincian Hasil Dapatan Isu-isu FGD 3
Jadual 6	Perincian Hasil Dapatan Isu-isu FGD 4
Jadual 7	Perincian Hasil Dapatan Isu-isu FGD 5
Jadual 8	Perincian Hasil Dapatan Isu-isu FGD 6
Jadual 9	Perincian Hasil Dapatan Isu-isu FGD 7
Jadual 10	Perincian Hasil Dapatan Isu-isu FGD 8
Jadual 11	Ringkasan Isu 1
Jadual 12	Ringkasan Isu 2
Jadual 13	Pengenalpastian Projek Penyelesaian

Senarai Singkatan

DUN	Dewan Undangan Negeri
FGD	Focus Group Discussion
SPR	Suruhanjaya Pilihan Raya
PAS	Parti Islam Se-Malaysia
PN	Perikatan Nasional
YB	Yang Berhormat

1.0 PENGENALAN

Kawasan Parlimen Kulim-Bandar Baharu (P.018) terletak di negeri Kedah dan merangkumi dua kawasan Dewan Undangan Negeri (DUN), iaitu DUN Kulim (N35) dan DUN Bandar Baharu (N36). Berdasarkan data banci Malaysia 2020, jumlah penduduk keseluruhan di kawasan ini adalah seramai 120,210 orang, dengan 90,033 pengundi berdaftar pada tahun 2023. Ahli Parlimen semasa yang mewakili kawasan ini ialah Roslan Hashim daripada Parti Pribumi Bersatu Malaysia (BERSATU), yang merupakan sebahagian daripada gabungan Perikatan Nasional (PN) setelah memenangi kerusi tersebut pada Pilihan Raya Umum ke-15.¹

**YB Tuan Roslan
bin Hashim**

1.1 Geografi/Topografi

Parlimen Kulim Bandar Bharu (P.115) terletak di negeri Kedah, Malaysia, dan merangkumi daerah Kulim yang merupakan kawasan penting dalam pembangunan industri dan pertanian di utara Semenanjung Malaysia. Keluasan kawasan Parlimen ini adalah kira-kira 387 kilometer persegi dengan pusat pentadbiran utama terletak di Bandar Kulim. Kawasan ini juga meliputi beberapa bandar kecil seperti Kulim Hi-Tech Park, Lunas, dan Karangan, yang menyumbang kepada corak pembangunan yang berpusat pada industri teknologi dan pertanian.

Secara geografi, Parlimen Kulim Bandar Bharu bersempadan dengan Daerah Pendang di utara, Daerah Baling di timur, serta Daerah Seberang Perai Selatan di selatan dan barat, yang membentuk sempadan dengan negeri Pulau Pinang. Topografi kawasan ini didominasi oleh dataran rendah yang subur, sesuai untuk aktiviti pertanian seperti penanaman padi dan getah, serta bukit-bukit rendah yang menjadi sebahagian daripada hutan simpan seperti Hutan Simpan Kulim. Sungai Muda, yang merupakan sungai utama, memainkan peranan penting dalam menyokong aktiviti pertanian dan menjadi sumber air utama penduduk.

Kawasan ini juga mempunyai landskap yang mencerminkan gabungan antara pembangunan moden dan elemen semula jadi, dengan Kulim Hi-Tech Park sebagai pusat industri teknologi yang berkembang pesat. Walaupun kebanyakannya merupakan kawasan luar bandar, terdapat infrastruktur seperti jalan raya dan kemudahan asas yang menyokong pertumbuhan ekonomi. Ciri topografi yang rata dan sumber air yang mencukupi menjadikan kawasan ini strategik untuk pelaburan industri dan pelancongan alam semula jadi pada masa depan.

¹ <https://mysprsemak.spr.gov.my/semakan/keputusan/pru>

1.2 Komposisi Penduduk

Berdasarkan data Banci 2020, jumlah penduduk di kawasan Parlimen Kulim-Bandar Baharu adalah seramai 120,210 orang, dengan majoriti terdiri daripada warganegara Malaysia iaitu 96.2 peratus iaitu 115,626 orang, manakala 3.8 peratus atau 4,584 orang adalah bukan warganegara. Dari segi jantina, bilangan lelaki adalah sedikit lebih tinggi dengan 61,412 orang berbanding perempuan seramai 58,798 orang, dengan nisbah jantina sekitar 104 lelaki bagi setiap 100 perempuan

Komposisi etnik menunjukkan bahawa Bumiputera merupakan kumpulan terbesar dengan 73.8 peratus daripada keseluruhan warganegara, diikuti oleh masyarakat Cina sebanyak 14.4 peratus, India dengan 11.5 peratus, dan kumpulan lain-lain dengan 0.2 peratus. Pola etnik ini mencerminkan struktur masyarakat majmuk Malaysia, dengan Bumiputera sebagai majoriti, sementara kaum Cina dan India membentuk minoriti yang signifikan dari segi sumbangan ekonomi dan sosial.

Dari segi struktur umur, sebahagian besar penduduk berada dalam kategori 15 hingga 64 tahun dengan 67.5 peratus, iaitu kumpulan umur produktif yang menyumbang kepada tenaga kerja aktif di kawasan ini. Penduduk berumur antara 0 hingga 14 tahun membentuk 24.7 peratus, manakala golongan berusia 65 tahun ke atas adalah 7.8 peratus. Data ini juga memperlihatkan bahawa hampir 70 peratus daripada jumlah penduduk berumur 18 tahun dan ke atas, sekali gus menandakan potensi besar dari aspek penyertaan dalam tenaga kerja, politik dan aktiviti sosial.

Selain itu, nisbah tanggungan keseluruhan adalah 48.2, dengan 36.6 bagi umur muda dan 11.6 bagi umur tua. Angka ini menunjukkan bahawa setiap 100 penduduk dalam kumpulan umur produktif perlu menyokong hampir 48 tanggungan, yang memberi implikasi terhadap dasar pembangunan sosial, ekonomi dan perkhidmatan kesihatan di kawasan Parlimen ini. Kepadatan penduduk pula direkodkan pada 174 orang per kilometer persegi, mencerminkan tahap urbanisasi sederhana yang bersesuaian dengan kedudukan kawasan ini sebagai daerah sempadan yang berhubung rapat dengan Pulau Pinang dan Perak.

Berdasarkan data yang diperoleh daripada Jabatan Perangkaan Malaysia (2020), kawasan Parlimen P.018 Kulim-Bandar Baharu mempunyai luas keseluruhan 690 kilometer persegi dengan jumlah penduduk seramai 120,210 orang. Secara purata, kepadatan penduduk di kawasan Parlimen ini adalah 174 orang bagi setiap kilometer persegi, menunjukkan tahap taburan penduduk yang sederhana berbanding kawasan bandar utama lain di Malaysia.² Jika diteliti mengikut pecahan kawasan Dewan Undangan Negeri

² <https://open.dosm.gov.my/dashboard/kawasanku/Kedah/parlimen/P.018%20Kulim-Bandar%20Baharu>

(DUN), N.35 Kulim meliputi kawasan seluas 420 kilometer persegi dengan penduduk seramai 75,798 orang, memberikan kepadatan penduduk yang lebih tinggi iaitu 180 orang per kilometer persegi. Hal ini menunjukkan bahawa DUN Kulim merupakan pusat tumpuan utama penduduk, sejajar dengan peranan Bandar Kulim sebagai pusat pentadbiran, komersial dan industri.

Sementara itu, N.36 Bandar Baharu mempunyai keluasan 270 kilometer persegi dengan jumlah penduduk seramai 44,412 orang. Kepadatan penduduk di kawasan ini direkodkan pada 164 orang per kilometer persegi, iaitu lebih rendah berbanding DUN Kulim. Keadaan ini memperlihatkan bahawa Bandar Baharu lebih bercirikan kawasan separa bandar dan luar bandar, dengan aktiviti ekonomi yang berasaskan pertanian, perniagaan kecil dan penempatan bersepadu di sempadan dengan Pulau Pinang serta Perak.

Secara keseluruhannya, analisis statistik ini menunjukkan wujudnya ketidakseimbangan taburan penduduk antara DUN Kulim dan DUN Bandar Baharu, yang berimplikasi terhadap perancangan pembangunan infrastruktur, penyediaan kemudahan awam, serta pengagihan sumber sosioekonomi di peringkat Parlimen Kulim-Bandar Baharu.

Jadual 1: Statistik terpilih penduduk, Parlimen Kulim-Bandar Baharu, Kedah, 2020

1.3 Kegiatan Ekonomi Utama

Kawasan Parlimen Kulim-Bandar Baharu memperlihatkan struktur ekonomi yang bercirikan kepelbagaian sektor, sejajar dengan kedudukannya yang strategik bersempadan dengan Pulau Pinang dan Perak. Berdasarkan data bancian Jabatan Perangkaan Malaysia serta rujukan pelan rancangan tempatan, aktiviti ekonomi utama di kawasan ini tertumpu kepada perindustrian, pertanian, perkhidmatan, dan perdagangan kecil.

- **Perindustrian**

Pertama, sektor perindustrian merupakan tonggak utama di kawasan ini, terutamanya melalui kewujudan Kulim Hi-Tech Park (KHTP) yang menjadi hab teknologi tinggi pertama di Malaysia. Taman industri ini menempatkan pelaburan dalam bidang semikonduktor, elektronik, tenaga solar, bioteknologi, dan automotif, sekali gus menjadikan Kulim sebagai salah satu pemacu pertumbuhan ekonomi negara. Kehadiran KHTP juga menyumbang kepada peningkatan guna tanah industri di kawasan DUN Kulim serta menarik migrasi pekerja mahir dari luar daerah.

- **Pertanian**

Kedua, sektor pertanian masih kekal signifikan, khususnya di kawasan DUN Bandar Baharu yang mempunyai tanah pertanian luas. Aktiviti pertanian utama

meliputi penanaman padi, kelapa sawit, getah, buah-buahan tropika serta sayur-sayuran, yang bukan sahaja menyumbang kepada keselamatan makanan, tetapi juga menyokong rantai ekonomi setempat. Di samping itu, terdapat aktiviti penternakan kecil seperti unggas, lembu dan kambing yang berperanan melengkapi ekosistem agroekonomi kawasan ini.

- **Perkhidmatan dan Perdagangan**

Ketiga, sektor perkhidmatan dan perdagangan berkembang pesat di kawasan bandar utama seperti Bandar Kulim, Lunas, Serdang, dan Bandar Baharu. Aktiviti ekonomi dalam sektor ini merangkumi perdagangan borong dan runcit, perkhidmatan kewangan, logistik, pendidikan, serta kesihatan. Kedudukan Kulim berhampiran Lebuh raya Utara-Selatan turut memperkukuh peranannya sebagai nod transit perdagangan antara Kedah, Pulau Pinang dan Perak.

- **Pelancongan**

Akhir sekali, sektor pelancongan tempatan turut berpotensi, khususnya pelancongan agro dan ekopelancongan. Kawasan tasik, hutan simpan serta kampung tradisional menyediakan tarikan sampingan kepada pelawat yang menuju ke Pulau Pinang atau Kulim Hi-Tech Park. Walaupun sektor ini masih kecil, potensinya dilihat mampu menyumbang kepada kepelbagaian ekonomi kawasan pada masa depan.

Secara keseluruhan, struktur ekonomi Parlimen Kulim-Bandar Baharu memperlihatkan keseimbangan antara perindustrian moden berteknologi tinggi dan aktiviti tradisional berasaskan pertanian, dengan sektor perkhidmatan dan perdagangan berfungsi sebagai penghubung sokongan. Dinamika ini menjadikan kawasan Parlimen ini sebagai satu ruang pembangunan yang penting di selatan Kedah serta sebagai pelengkap kepada pertumbuhan ekonomi Wilayah Utara Semenanjung Malaysia.

1.4 Hubungan Kerangka Konseptual SDG dan Konteks Tempatan

Parlimen Kulim-Bandar Baharu terletak di bahagian tenggara Negeri Kedah, bersempadan dengan Pulau Pinang dan Perak. Dari aspek lokasi fizikal, kawasan ini menampilkan kepelbagaian landskap termasuk kawasan bandar seperti Kulim, penempatan desa di Bandar Baharu, kawasan pertanian padi, serta hutan tadahan air di bahagian timur. Keadaan ini menunjukkan keseimbangan antara pembangunan moden dan kelestarian sumber semula jadi, selaras dengan SDG 11 (Bandar dan Komuniti Mampan) serta SDG 15 (Kehidupan di Darat). Antara sasaran yang berkait adalah:

Sasaran 11.3: Menjelang 2030, memastikan perancangan kawasan dan pengurusan bandar yang inklusif dan mampan, termasuk pembangunan luar bandar yang selamat, mampu milik dan mampan, serta peluang sama rata, dengan khususnya menangani pemeliharaan warisan alam sekitar dan budaya di bandar.

Sasaran 15.1: Menjelang 2030, memastikan pemuliharaan, pemulihan dan penggunaan mampan yang meluas ekosistem daratan dan perairan tawar yang dalam rangka kerja sedia ada seperti konvensyen biodiversiti, dengan khususnya menyokong dan melaksanakan penilaian ekosistem.

Dari segi ekonomi tempatan, kegiatan utama merangkumi industri berteknologi tinggi yang tertumpu di Kulim Hi-Tech Park, selain pertanian padi, getah, dan sektor perkhidmatan. Pertumbuhan sektor teknologi berimpak besar dalam menyediakan peluang pekerjaan, namun jurang pembangunan antara bandar dan luar bandar masih ketara. Ini berkaitan dengan SDG 8 (Pekerjaan Layak dan Pertumbuhan Ekonomi) dan SDG 9 (Industri, Inovasi, dan Infrastruktur) yang menekankan keperluan mewujudkan pembangunan ekonomi inklusif dan inovatif (Invest Kedah 2018; Rahimi, Nurul Hidayah, and Mohd Nazri 2013). Selain itu, dari perspektif nilai sejarah, Kulim dikenali dengan sejarah perlombongan emas, manakala Bandar Baharu terkenal dengan kawasan pertanian tradisionalnya. Elemen sejarah ini berpotensi dimajukan dalam sektor pelancongan berasaskan warisan yang menekankan pemeliharaan budaya dan sejarah tempatan (JICA 1996). Antara sasaran yang berkait adalah:

Sasaran 8.2: Menjelang 2030, mencapai tahap produktiviti ekonomi yang lebih tinggi melalui pempelbagaian, naiktaraf teknologi dan inovasi, termasuk dengan tumpuan khusus pada sektor bernilai tambah tinggi dan sektor intensif buruh.

Sasaran 8.9: Menjelang 2030, merancang dan mengurus pelancongan mampan yang memupuk penciptaan pekerjaan dan pertumbuhan ekonomi tempatan, dengan sokongan kepada industri budaya, pelancongan asli, ekopelancongan dan pelancongan lain yang sensitif.

Sasaran 9.2: Menjelang 2030, mencapai naiktaraf teknologi dan infrastruktur, termasuk akses kepada perkhidmatan kewangan, untuk perusahaan kecil dan sederhana, selaras dengan keperluan negara.

Dari sudut budaya, masyarakat Kulim-Bandar Baharu bersifat majmuk dengan komposisi Bumiputera, Cina, dan India yang hidup harmoni. Tradisi seperti gotong-royong, sambutan perayaan pelbagai agama, dan warisan adat resam menjadi ciri utama identiti masyarakat setempat. Nilai keterangkuman ini seiring dengan SDG 16

(Kehidupan Aman, Keadilan, dan Institusi Kukuh) yang mengutamakan perpaduan sosial dan kesejahteraan masyarakat (PlanMalaysia 2010). Antara sasaran yang berkait adalah:

Sasaran 11.4: Kuatkan usaha untuk melindungi dan memelihara warisan budaya dan semula jadi dunia.

Sasaran 16.7: Pastikan proses pembuatan keputusan yang responsif, inklusif, penyertaan dan mewakili di semua peringkat.

Dalam aspek sosial, hubungan antara komuniti bandar dan desa masih diperkukuh dengan jaringan kejiwaan, persatuan penduduk, serta institusi keagamaan. Walaupun pembangunan pesat berlaku di bandar Kulim, hubungan sosial berasaskan nilai komuniti desa masih terpelihara. Ini menyokong SDG 10 (Mengurangkan Ketidaksamarataan), kerana perpaduan sosial membantu mengurangkan jurang ekonomi dan sosial antara masyarakat (Unit Perancang Ekonomi Negeri Kedah 2021). Antara sasaran yang berkait adalah:

Sasaran 10.2: Menjelang 2030, memberdayakan dan mempromosikan penyertaan sosial, ekonomi dan politik untuk semua, tanpa mengira umur, jantina, ketidakupayaan, bangsa, etnik, asal usul, agama atau status ekonomi atau sebaliknya.

Akhir sekali, keunikan kawasan Parlimen Kulim-Bandar Baharu terletak pada kombinasi antara industri berteknologi tinggi dengan kehidupan desa tradisional. Kontras ini menjadikan kawasan tersebut sebagai contoh pembangunan seimbang yang menggabungkan kemajuan ekonomi, pemeliharaan budaya, serta perlindungan alam sekitar. Hal ini seiring dengan SDG 1 (Tiada Kemiskinan), SDG 2 (Tiada Kelaparan), dan SDG 15 (Kehidupan di Darat) yang menekankan pengurangan jurang kemiskinan, keterjaminan makanan, serta kelestarian ekosistem (Unit Perancang Ekonomi/JUPEM 2020). Antara sasaran berkait adalah:

Sasaran 1.1: Menjelang 2030, memansuhkan kemiskinan mutlak di seluruh dunia mengikut definisi antarabangsa.

Sasaran 2.4: Menjelang 2030, pastikan sistem pengeluaran makanan yang mampan dan melaksanakan amalan pertanian yang berdaya tahan, yang meningkatkan produktiviti dan pengeluaran, memelihara ekosistem, mengukuhkan keupayaan penyesuaian terhadap perubahan iklim, cuaca ekstrem, kemarau, banjir dan bencana lain, dan secara beransur-ansur meningkatkan kualiti tanah dan air.

Sasaran 15.2: Menjelang 2020, mempromosikan pelaksanaan pengurusan hutan yang mampan di seluruh dunia, selaras dengan matlamat asal Perjanjian Hutan Dunia yang diterbitkan pada 1992, dan memastikan pemuliharaan, pemulihan hutan dan peningkatan penyerapan karbon di seluruh dunia melalui ekopelancongan, penanaman semula dan pengurusan hutan yang mampan.

2.0 METODOLOGI PENYELIDIKAN

2.1 Pendekatan Kajian

Kajian awal telah dijalankan oleh penyelidik untuk memahami konteks makro kawasan parlimen serta mengenal pasti isu-isu yang timbul. Kajian ini menggunakan sumber sekunder seperti statistik yang diterbitkan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia, kajian-kajian terdahulu, pencarian dalam talian, dan laporan akhbar. Pendekatan ini bertujuan untuk menyediakan gambaran umum yang lebih jelas mengenai keadaan semasa dan isu yang perlu diberi perhatian dalam kawasan tersebut.

Mesyuarat awalan bersama YB Tuan Roslan bin Hashim telah diadakan pada 14 April 2025 di Pusat Khidmat Parlimen Kulim-Bandar Baharu untuk membincangkan gerak kerja dan metodologi kajian APPGM-SDG. Dalam mesyuarat tersebut, YB Tuan Roslan bin Hashim telah memberi persetujuan untuk bekerjasama dengan APPGM-SDG dalam melaksanakan kajian pemetaan isu di Parlimen Kulim-Bandar Baharu.

Pada 21 Mei 2025, Dr Thanaraj Murudi selaku Ketua Penyelidik Kulim Bandar Baharu telah mengadakan kunjungan hormat terhadap Pegawai Daerah dan Tanah Daerah Kulim Tuan Haji Mohd Zaini bin Haji Ramli untuk memberi pengenalan APPGM-SDG dan tujuan pemetaan SDG di Parlimen Kulim-Bandar Baharu di Pejabat Daerah dan Tanah Bandar Baharu. Tuan Pegawai Daerah telah memberi sokongan penuh dan bersetuju untuk perbincangan Sesi Dialog Inter-Agensi bersama agensi-agensi kerajaan untuk memberi maklum balas dan kesahihan maklumat.

Pada 4 Jun 2025, Dr Thanaraj Murudi selaku Ketua Penyelidik Kulim Bandar Baharu telah mengadakan kunjungan hormat terhadap Pegawai Daerah dan Tanah Daerah Bandar Baharu Tuan Mohd Noor bin Ismail AMK., BCK., untuk memberi pengenalan APPGM-SDG dan tujuan pemetaan SDG di Parlimen Kulim-Bandar Baharu di Pejabat Daerah dan Tanah Bandar Baharu. Tuan Pegawai Daerah telah memberi sokongan penuh dan bersetuju untuk perbincangan Inter-Agensi Dialog bersama agensi-agensi kerajaan pada 2 Julai 2025 untuk memberi maklum balas dan kesahihan maklumat.

Kunjung hormat ke atas En. Mohamad Izwan bin Dato' Paduka Mohd Omar, Penolong Pegawai Daerah Kulim (Pembangunan Fizikal) telah dijalankan untuk menetapkan tarikh sesi dialog bersama agensi untuk kajian pemetaan isu Parlimen-Kulim Bandar Baharu pada 08 Julai 2025 bertempat di Bilik Rafflesia, Unit Pembangunan, Pejabat Daerah Dan Tanah Kulim. Sesi kunjungan hormat tersebut bermula dengan pembentangan berkenaan latar belakang serta peranan APPGM-SDG dan diteruskan dengan perbincangan berkenaan isu-isu kelestarian alam di kawasan Parlimen Kulim-Bandar Baharu. Turut menghadiri sesi ini adalah Ketua Penghulu Hasnizam bin Jahari Penghulu

Mukim Kulim/Sungai Ular, Muhammad Syaphawi bin Sharif-Penghulu Mukim Sedim dan Mohd Naim Zamhuri bin Zainul Abidin Penghulu Mukim Mahang.

Kunjung hormat ke atas Encik Iman Hazwan bin Abd. Halim, AMK., BCK., Ketua Penolong Pegawai Daerah Kulim (Pengurusan Tanah) untuk menetapkan tarikh sesi dialog bersama agensi untuk kajian pemetaan isu Parlimen Kulim-Bandar Baharu pada 25 Ogos 2025 bertempat di Bilik Rafflesia, Unit Pembangunan, Pejabat Daerah Dan Tanah Kulim. Sesi kunjungan hormat tersebut bermula dengan pembentangan berkenaan latar belakang serta peranan APPGM-SDG dan diteruskan dengan perbincangan berkenaan isu-isu kelestarian alam di kawasan Parlimen Kulim-Bandar Baharu.

Pada 21 Mei 2025, ketua penyelidik bersama YB Tuan Roslan bin Hashim telah mengadakan perbincangan mengenai profil kawasan Parlimen Kulim-Bandar Baharu dan persiapan tentatif lawatan tapak.

Penglibatan awam melalui sesi perbincangan bersama pihak berkepentingan, atau *Focus Group Discussion* (FGD), merupakan elemen yang amat penting dalam proses pemetaan isu. Tujuan utama penglibatan awam dalam FGD adalah untuk:

- Mengetahui pasti isu dan masalah utama yang dihadapi oleh Parlimen Kulim-Bandar Baharu.
- Berkongsi pandangan serta cadangan penyelesaian terhadap masalah yang berlaku di kawasan tersebut.
- Mengambil kira aspirasi daripada kumpulan sasaran berkaitan hala tuju masa hadapan Parlimen Kulim-Bandar Baharu.

Pasukan kajian yang terlibat dalam menjalankan sesi FGD bersama komuniti dan lawatan tapak di Parlimen Kulim-Bandar Baharu adalah seperti berikut:

1. Dr Thanaraj Murudi : Ketua Penyelidik, Ketua Zon Utara
2. Mohamad Al Muttaqin : Pembantu Penyelidik
Mohamad Zamri
3. Azlina Mansor : Pembantu Penyelidik

Sebanyak lapan sesi Focus Group Discussion (FGD) telah dilaksanakan bersama komuniti tempatan dan pertubuhan bukan kerajaan (NGO) selama tiga hari di kawasan lokaliti Parlimen Kulim-Bandar Baharu. Selain itu, sesi dialog inter-agensi turut diadakan bersama agensi kerajaan selama setengah hari di Bilik Gerakan Pejabat Daerah dan Tanah Bandar Baharu. Tentatif ringkas bagi lawatan tapak serta sesi dialog bersama komuniti dan agensi kerajaan adalah seperti yang dinyatakan dalam Jadual 3.

Jadual 1. Tentatif Ringkas Lawatan Tapak Parlimen Kulim Bandar Baharu

TARIKH	PERKARA
13 Jun 2025 , Jumaat	• FGD 1: Komuniti Nelayan Darat Bandar Baharu (Pengkalan Bagan Samak) • FGD 2: Komuniti Pesawah Bandar Baharu • FGD 3: Komuniti Peladangnita Bandar Baharu (Kg. Chelong)
14 Jun 2025 , Sabtu	• FGD 4: Komuniti Kampung Terap • FGD 5: Komuniti Kampung Padang Tembak dan Taman Seri Kulim • FGD 6: Komuniti SEDIM (Eko-Pelancongan)
15 Jun 2025 , Ahad	• FGD 7: Komuniti Belia Felda Gunong Bongsu FGD 8: Komuniti Usahawan/Pengusaha Madu Kelulut
17 Jun 2025 , Selasa	• Pengutamaan Isu
2 Julai 2025 , Rabu	• Sesi Dialog bersama agensi Kerajaan Daerah Bandar Baharu (Fasa 1) (<i>Inter-Agency Dialogue</i>)
30 September 2025 , Selasa	• Sesi Dialog bersama agensi Kerajaan Daerah Kulim (Fasa 2) (<i>Inter-Agency Dialogue</i>)

Sesi pengutamaan isu di kawasan Parlimen Kulim-Bandar Baharu telah melibatkan perbincangan mendalam bersama Ahli Parlimen YB Tuan Roslan bin Hashim pada 17 Jun 2025 yang telah diadakan di Pusat Khidmat Parlimen Bandar Baharu bagi membincangkan hasil dapatan kajian dan mengenal pasti projek solusi yang berpotensi dilaksanakan.

Sesi Dialog Inter-Agensi bagi Parlimen Kulim-Bandar Baharu telah diadakan di Pejabat Daerah dan Tanah Daerah Bandar Baharu pada 2 Julai 2025 jam 9.00 pagi di Bilik Gerakan Pejabat Daerah dan Tanah Bandar Baharu. Mesyuarat ini dipengerusikan oleh Pegawai Daerah Tuan Mohd Noor bin Ismail AMK., BCK. Sebanyak 25 pegawai agensi kerajaan telah hadir untuk memberi input kepada pemetaan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) di kawasan Parlimen Kulim-Bandar Baharu. Antara agensi yang terlibat adalah dari Ibu Pejabat Polis Daerah (IPD), Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM), Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia (LKIM), Jabatan Alam Sekitar (JAS), Pejabat Perikanan, Agensi Anti Dadah Kebangsaan (AADK), Pejabat Daerah serta Penghulu Mukim. Turut hadir dalam sesi ini ialah Ahli Parlimen Kulim-Bandar Baharu YB Tuan Roslan Hashim dan Ahli Dewan Undangan Negeri Bandar Baharu, YB Dr Mohd Suffian Yusoff.

2.2 Langkah Etika Semasa Kajian Lapangan

Ketua penyelidik mendapatkan persetujuan daripada peserta terlebih dahulu untuk merekodkan suara dan diambil video dan gambar. Sekiranya, peserta FGD tidak bersetuju apa yang dikatakan untuk direkod dan melarang mengambil gambarnya, maka penyelidikan ini tidak boleh mengambil kira perkara tersebut untuk dilaporkan dan dikongsikan di mana-mana platform. Namun begitu, bagi kajian pemetaan isu di Parlimen Kulim-Bandar Baharu, tiada apa-apa halangan daripada pihak peserta.

2.3 Kekangan Lawatan Kajian Lapangan

Sepanjang proses pemetaan isu, terdapat satu kekangan telah dikenalpasti oleh ketua penyelidik. Kekangan yang dihadapi adalah berkaitan dengan sesi *Focus Group Discussion* (FGD). Pada awalnya, kajian ini merancang untuk mengadakan dalam tiga kumpulan sesi FGD berasingan untuk mendapatkan pandangan dari dua kumpulan berbeza. Namun, peserta dalam satu sesi telah meminta supaya kedua-dua kumpulan tersebut digabungkan dalam satu perbincangan. Permintaan ini menyebabkan ketua penyelidik terpaksa menyesuaikan format dan struktur sesi FGD agar dapat menampung perbincangan yang lebih besar dan lebih dinamik.

Untuk mengatasi kekangan ini, ketua penyelidik memutuskan untuk memecahkan sesi menjadi beberapa segmen perbincangan yang lebih kecil bagi memastikan setiap peserta dapat memberikan input yang lebih fokus dan teratur. Selain itu, lebih banyak fasilitator dilibatkan dalam sesi tersebut untuk memastikan proses perbincangan berjalan dengan lancar dan setiap suara didengari. Walaupun menghadapi cabaran dalam penyusunan semula sesi ini, pendekatan alternatif yang diambil dapat memastikan objektif kajian tetap tercapai tanpa mengorbankan kualiti perbincangan.

2.4 Keterbatasan Kajian

• Tempoh Masa yang Terhad untuk Sesi FGD

Salah satu limitasi utama dalam kajian ini ialah tempoh masa yang terhad untuk sesi *Focus Group Discussion* (FGD), yang hanya berlangsung selama dua jam. Tempoh masa yang singkat ini tidak mencukupi untuk membincangkan isu-isu secara lebih mendalam atau mendapatkan penjelasan yang lebih terperinci daripada peserta. Akibatnya, beberapa aspek penting yang memerlukan perbincangan lebih lanjut dan pengumpulan maklumat yang lebih mendalam terpaksa diletakkan. Walaupun alternatif lain seperti temubual individu atau kajian lebih lanjut dapat dicadangkan, namun kekangan masa menjadikan pendekatan ini tidak dapat dilaksanakan dalam ruang waktu yang sama, mengakibatkan hasil kajian terbatas kepada maklumat yang diperoleh dalam tempoh yang singkat.

- **Kesukaran Menyertakan Semua Kumpulan Sasaran**

Limitasi lain yang dihadapi adalah kesukaran untuk menemui dan melibatkan semua kumpulan sasaran yang relevan dalam kajian. Walaupun usaha telah dilakukan untuk mengenal pasti dan menjemput wakil daripada pelbagai kumpulan, terdapat beberapa kelompok yang tidak dapat dijumpai atau didekati kerana faktor jarak, kekangan masa, atau kesukaran dalam komunikasi. Hal ini menyebabkan kajian terhad kepada sumber maklumat daripada kumpulan yang berjaya dijumpai sahaja, dengan mengabaikan perspektif penting daripada kelompok lain yang mungkin dapat memberikan pandangan berbeza atau lebih menyeluruh.

3.0 RANGKUMAN ISU RENTAS SDG

Berikut adalah tiga isu utama yang dikenal pasti sebagai keutamaan dan memerlukan perhatian segera. Isu-isu ini dipilih kerana impaknya yang besar terhadap kesejahteraan penduduk dan kaitannya dengan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG):

Jadual 2. Rangkuman Isu Rentas SDG

BIL.	ISU UTAMA	PENERANGAN	DIMENSI	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
1	Kekurangan kemudahan pelupusan sisa pepejal, khususnya ketiadaan tong sampah	Pembuangan sampah berlaku secara tidak teratur di lokasi yang tidak sepatutnya, sementara keperluan untuk mendapatkan tong sampah bersaiz besar memerlukan penyewaan khas oleh penduduk.	Alam Sekitar	Komuniti Sedim Komuniti Kampung Terap Komuniti Nelayan Pengkalan Bagan Samak	SEDIM Kampung Terap Pengkalan Bagan Samak	SDG 3: Kehidupan Sihat dan Kesejahteraan Sasaran 3.9: Mengurangkan kematian dan penyakit yang berpunca daripada pencemaran udara, air, dan tanah serta bahan kimia berbahaya. pepejal. SDG 12: Pengeluaran dan Penggunaan Bertanggungjawab Sasaran 12.4: Menguruskan bahan kimia dan sisa buangan sepanjang kitaran hayatnya dengan cara yang mesra alam untuk mengurangkan pencemaran kepada alam sekitar dan kesihatan manusia.

BIL.	ISU UTAMA	PENERANGAN	DIMENSI	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
						SDG 14: Kehidupan di Bawah Air Sasaran 14.1: Mengurangkan pencemaran laut, termasuk sisa plastik dan bahan pencemar dari aktiviti daratan SDG 15: Kehidupan di Darat Sasaran 15.1: Melindungi ekosistem daratan daripada pencemaran yang memusnahkan kepelbagaian biologi. SDG 13: Tindakan Terhadap Perubahan Iklim Sasaran 13.2: Menggalakkan tindakan bersepadu untuk mengurangkan pelepasan gas rumah hijau dan pencemaran berkaitan iklim.
2	Pencemaran lalat	Penduduk setempat berdepan dengan masalah kehadiran lalat yang berlebihan setiap hari, yang berpunca	Alam Sekitar	Penduduk Kampung Terap	Kampung Terap Kampung Jermal	SDG 3: Kehidupan Sihat dan Kesejahteraan Sasaran 3.9: Mengurangkan kematian dan penyakit yang berpunca daripada pencemaran

BIL.	ISU UTAMA	PENERANGAN	DIMENSI	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
		daripada operasi sebuah ladang ayam yang terletak berhampiran kawasan perumahan. Kehadiran alat yang berlebihan telah menimbulkan gangguan signifikan terhadap kualiti kehidupan harian penduduk. Serangga ini didapati berada hampir setiap masa di sekitar kawasan kediaman, dengan keadaannya menjadi lebih teruk terutamanya selepas hujan, sehingga menimbulkan ketidakselesaan yang berpanjangan dalam kalangan komuniti setempat.		Penduduk Kampung Jerma Sungai Taka	Sungai Taka	udara, air, dan tanah serta bahan kimia berbahaya. SDG 12: Pengeluaran dan Penggunaan Bertanggungjawab Sasaran 12.4: Menguruskan bahan kimia dan sisa buangan sepanjang kitaran hayatnya dengan cara yang mesra alam untuk mengurangkan pencemaran kepada alam sekitar dan kesihatan manusia.

BIL.	ISU UTAMA	PENERANGAN	DIMENSI	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
3.	Bencana banjir kilat	Masalah banjir yang telah berlarutan selama hampir tiga dekad terus membelenggu penduduk setempat, dengan paras air yang dilaporkan mencecah sehingga melepasi paras pinggang. Antara punca utama kejadian banjir ini dikenal pasti adalah saiz pintu air Tasik Kulim yang terlalu kecil serta kelewatan siapnya rumah pam, yang mengakibatkan kesukaran pengaliran keluar air terutamanya apabila sungai berdekatan mencapai kapasiti maksimum.	Ekonomi / Alam Sekitar	Komuniti Kampung Padang Tembak dan Taman seri Kulim	Kampung Padang Tembak Taman Seri Kulim	SDG 1: Tiada Kemiskinan Sasaran 1.5: Membina daya tahan terhadap bencana alam, termasuk banjir, untuk melindungi komuniti miskin dan terdedah daripada kesan ekonomi, sosial, dan alam sekitar yang buruk. SDG 11: Bandar dan Komuniti Lestari Sasaran 11.5: Mengurangkan jumlah kematian dan kerugian ekonomi akibat bencana, termasuk banjir, dengan fokus kepada perlindungan infrastruktur dan perkhidmatan asas. Sasaran 11.6: Meningkatkan perancangan dan pengurusan bandar untuk daya tahan terhadap bencana alam.

BIL.	ISU UTAMA	PENERANGAN	DIMENSI	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
						SDG 13: Tindakan Terhadap Perubahan Iklim Sasaran 13.1: Mengukuhkan daya tahan dan kapasiti penyesuaian terhadap risiko berkaitan perubahan iklim, termasuk kejadian banjir. SDG 6: Air Bersih dan Sanitasi Sasaran 6.6: Melindungi dan memulihkan ekosistem berkaitan air seperti sungai dan tadahan air bagi mengurangkan risiko banjir. SDG 6: Air Bersih dan Sanitasi Sasaran 6.6: Melindungi dan memulihkan ekosistem berkaitan air seperti sungai dan tadahan air bagi mengurangkan risiko banjir.

4.0 GAMBARAN KESELURUHAN PEMETAAN ISU

4.1 Perincian Hasil Dapatan Isu-isu

Jadual 3. Perincian Hasil Dapatan Isu-isu FGD 1

BIL.	ISU	PENERANGAN
FGD 1: Dialog Bersama PIBG dan Guru Sekolah Tarikh: 09 Mei 2025 Bilangan Peserta: 12 Orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam 2 kumpulan		
1.	Pencemaran sungai	Masalah pencemaran sungai telah dikenal pasti berpunca daripada aktiviti perindustrian kuari yang dijalankan di kawasan Permatang Kerat Telunjuk. Sebelum pembinaan struktur Ampang Jajar, kawasan sungai tersebut menunjukkan hasil tangkapan ikan yang tinggi. Namun demikian, selepas operasi kuari bermula, terdapat penurunan ketara dalam jumlah hasil tangkapan, dipercayai akibat gangguan terhadap ekosistem sungai. Jabatan Perikanan turut mengambil inisiatif dengan membekalkan benih ikan sebagai usaha pemulihan habitat akuatik di kawasan berkenaan. Difahamkan bahawa operasi kuari tersebut telah berlangsung selama hampir tiga dekad dan dijalankan dengan lesen yang sah. Selain itu, aliran air dari kawasan perbukitan ke dalam sungai turut menyebabkan peningkatan kekeruhan air, yang seterusnya memberi kesan negatif kepada habitat hidupan akuatik.
2.	Banjir	Masalah banjir sering berlaku semasa musim tengkujuh dan turut dipengaruhi oleh fenomena air pasang sungai yang tidak menentu.

BIL.	ISU	PENERANGAN
		Keadaan ini menyebabkan banjir mengambil masa antara dua hingga tiga hari untuk surut sepenuhnya. Situasi ini memberi kesan langsung kepada komuniti nelayan tempatan, terutamanya dari segi gangguan terhadap aktiviti menangkap ikan serta Keperluan untuk mengalihkan bot-bot nelayan yang terpaksa dipindahkan kerana paras air yang melepasi bumbung pengkalan.
3.	Ketiadaan kemudahan kutipan sampah yang berdekatan	Ketiadaan kemudahan kutipan sampah yang berdekatan menyulitkan urusan harian penduduk setempat, memandangkan lokasi tapak pembuangan sisa yang sedia ada terletak pada jarak yang agak jauh dari kawasan perumahan. Pemindahan tong sampah bersaiz besar telah dilaksanakan ke Kampung Began Samak, yang terletak agak jauh dari penempatan utama penduduk. Tindakan ini diambil berikutan ketidaksesuaian lokasi asal penempatan tong tersebut. Selain itu, penduduk turut memaklumkan bahawa kawasan mereka tidak menerima perkhidmatan kutipan sampah oleh lori pemungut yang disediakan pihak berkuasa tempatan. Hal ini dipercayai berpunca daripada ketiadaan kutipan cukai pintu oleh pejabat daerah mahupun pihak berkuasa tempatan, yang seterusnya menjejaskan penyediaan perkhidmatan asas di kawasan berkenaan.
4.	Keadaan jalan gelap akibat vandalisme haiwan mengancam keselamatan pengguna.	Keadaan jalan yang tidak mencukupi pencahayaan telah menimbulkan kesukaran kepada pengguna jalan raya, sekali gus meningkatkan risiko kemalangan. Pemerhatian mendapati bahawa kerosakan atau ketiadaan lampu jalan berlaku secara berterusan dari kawasan tol Jalan Bandar hingga ke bulatan Bandar Baharu. Faktor utama kerosakan ini dipercayai berpunca daripada gangguan haiwan liar, khususnya kera, yang sering bergayut atau menghayun pada struktur lampu jalan, menyebabkan kerosakan fizikal pada kemudahan tersebut.
5.	Penyelenggaraan pangkalan nelayan menghadapi	Permohonan untuk mendapatkan kelulusan Lesen Pendudukan Sementara (TOL) telah dikemukakan, namun masih berada dalam proses dokumentasi di peringkat Pejabat Daerah.

BIL.	ISU	PENERANGAN
	kesukaran disebabkan oleh isu pemilikan tanah yang belum diselesaikan sepenuhnya.	Bantuan berkaitan Pembangunan infrastruktur asas di kawasan pengkalan, seperti penyediaan tandas dan surau, sukar dilaksanakan disebabkan pembatalan pendaftaran persatuan nelayan oleh Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia (ROS) akibat isu teknikal. Di samping itu, saiz pengkalan yang kecil serta bilangan bot yang terhad turut menjadi faktor yang menyukarkan komuniti nelayan tempatan untuk menjana pendapatan tambahan, khususnya melalui penyewaan bot atau penjualan hasil tangkapan kepada pihak luar.

Jadual 4. Perincian Hasil Dapatan Isu-isu FGD 2

BIL.	ISU	PENERANGAN
FGD 2: Dialog Bersama Komuniti Kampung Jermal Sungai Taka Bandar Baharu Tarikh: 13 Jun 2025 (Jumaat) Bilangan peserta: 17 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam tiga (3) kumpulan		
1.	Gangguan bekalan air	Isu bekalan air merupakan antara permasalahan paling kritikal yang dihadapi oleh penduduk setempat dan terus menjadi cabaran berpanjangan dalam kehidupan harian mereka. Berdasarkan maklumat yang diperoleh, gangguan bekalan air berpunca daripada sistem paip yang telah usang serta kerosakan pada sebahagian paip yang memerlukan penggantian segera. Faktor-faktor ini menjadi penyumbang utama kepada kesukaran saluran air sampai ke kawasan komuniti terlibat. Tempoh gangguan bekalan air dilaporkan boleh berlarutan sehingga satu minggu tanpa sebarang bantuan bekalan air alternatif seperti lori tangki daripada pihak berwajib. Sebagai langkah sementara, sebahagian penduduk mengambil inisiatif menggunakan sumber air sungai terdekat. Walau bagaimanapun, pendekatan ini tidak mampu memenuhi keperluan keseluruhan komuniti disebabkan jarak sungai yang agak jauh dari kawasan kediaman. Keadaan ini menimbulkan implikasi serius terhadap kesejahteraan dan kualiti hidup penduduk.
2.	Keselamatan pengguna jalan raya terjejas	Kesukaran mendapatkan akses jalan yang sesuai untuk jentera berat telah menjejaskan kelancaran pergerakan penduduk, memandangkan kenderaan seperti lori, backhoe, dan jentera berat lain sering bertembung dengan pengguna jalan raya dalam kalangan komuniti setempat.

BIL.	ISU	PENERANGAN
		Tiada akses kepada jalan utama untuk kegunaan jentera berat telah menyebabkan penggunaan jalan kampung yang sempit dan berturap kecil (mini tar) sebagai laluan alternatif. Situasi ini menimbulkan kebimbangan dalam kalangan penduduk setempat kerana ia secara langsung menjejaskan aspek keselamatan mereka.
3.	Ketiadaan atau kerosakan pada kemudahan pili bomba telah menjejaskan keberkesanan operasi	Ketiadaan atau kerosakan pada kemudahan pili bomba telah menjejaskan keberkesanan operasi pemadaman kebakaran oleh pihak bomba. Keadaan ini memaksa anggota bomba mendapatkan sumber air dari Lokasi yang lebih jauh, sekali gus melambatkan proses menyelamatkan dan mengawal kebakaran. Masalah seperti pili bomba yang tidak disenggara dengan baik merupakan antara faktor utama ia tidak dapat digunakan semasa kecemasan. Sebagai contoh, dalam insiden kebakaran yang berlaku baru-baru ini melibatkan sebuah kediaman, jentera bomba yang digerakkan ke lokasi tidak dapat menggunakan pili bomba berhampiran kerana didapati dalam keadaan rosak. Hal ini jelas menunjukkan keperluan penyelenggaraan berkala terhadap kemudahan tersebut bagi memastikan ia berfungsi ketika diperlukan.
4.	Kekurangan perkhidmatan ambulans di Klinik Kesihatan Bandar Baharu	Penduduk setempat menghadapi kesukaran yang ketara dalam mendapatkan perkhidmatan ambulans untuk membawa pesakit ke hospital, berikutan kekurangan kenderaan ambulans yang beroperasi di kawasan tersebut. Difahamkan bahawa hanya satu unit ambulans disediakan di Klinik Kesihatan Bandar Baharu, dan hal ini menyebabkan tempoh menunggu menjadi terlalu lama kerana ambulans tersebut terlebih dahulu perlu mengambil pesakit lain. Akibatnya, penduduk kampung terpaksa mendapatkan khidmat ambulans swasta dari luar, yang berkemungkinan melibatkan kos tambahan dan menjejaskan akses kepada rawatan segera.

BIL.	ISU	PENERANGAN
5.	Ketiadaan kemudahan kutipan sampah yang berdekatan	Jarak antara kawasan perumahan penduduk dan lokasi pembuangan sampah utama di Pekan Selama dianggarkan sejauh 10 kilometer. Penarikan semula tong sampah yang dahulunya ditempatkan berhampiran kawasan kediaman telah dilakukan atas alasan ketidaksesuaian lokasi tersebut kerana berada di laluan utama. Keadaan ini menyebabkan penduduk kampung terpaksa bergerak lebih jauh bagi melaksanakan aktiviti pembuangan sisa domestik harian. Ketiadaan kemudahan kutipan sampah yang berdekatan telah menjejaskan kelancaran aktiviti harian penduduk, memandangkan lokasi tempat pembuangan sisa terletak pada jarak yang agak jauh dari kawasan perumahan.
6.	Kelimpahan populasi kera yang kerap mengganggu dan merosakkan hasil tanaman penduduk menimbulkan kebimbangan serius dalam kalangan komuniti setempat.	Bilangan populasi kera yang semakin meningkat telah menimbulkan gangguan berterusan terhadap hasil tanaman pertanian seperti durian, getah dan tanaman lain.
7.	Sistem perparitan yang tidak diselenggara dengan baik telah menyebabkan	Masalah banjir kilat yang kerap berlaku di kawasan tersebut berpunca daripada system perparitan yang tidak berfungsi dengan baik, khususnya apabila hujan turun dalam tempoh yang berpanjangan. Tambahan pula, usaha penyelenggaraan tidak dapat dijalankan kerana pemilik tanah tidak memberikan kebenaran memandangkan kawasan berkenaan merupakan tanah persendirian. Difahamkan juga bahawa sistem perparitan tersebut tidak termasuk dalam senarai penyelenggaraan

BIL.	ISU	PENERANGAN
	berlakunya saliran tersumbat serta menimbulkan masalah pencemaran bau.	Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) kerana kawasan tersebut berada di luar bidang kuasa agensi berkenaan.
8.	Lambakan lalat yang berleluasa	Fenomena lambakan lalat yang berleluasa telah menjejaskan rutin harian penduduk kampung, sehingga memaksa mereka mengambil langkah sendiri dengan membeli peralatan penghalau lalat. Situasi ini dipercayai berpunca daripada kewujudan sebuah ladang ayam yang terletak berhampiran kawasan kediaman. Sebagai respons terhadap gangguan tersebut, majoriti penduduk yang terkesan telah mengambil inisiatif sendiri untuk mengurangkan impak masalah ini melalui pembelian alat-alat penghalau serangga.

Jadual 5. Perincian Hasil Dapatan Isu-isu FGD 3

BIL.	ISU	PENERANGAN
FGD 3: Dialog Bersama Komuniti Peladangnita Tarikh: 13 Jun 2025 Bilangan peserta: 22 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam tiga (3) kumpulan		
1.	Kesukaran dalam permohonan bantuan	Golongan pemohon, khususnya suri rumah yang terlibat dalam perusahaan kecil seperti pembuatan kuih, menghadapi kesukaran untuk mendapatkan bantuan kewangan mahupun barangan keperluan. Permohonan mereka sering kali ditolak dengan pelbagai alasan yang meragukan, termasuk ketiadaan tanah untuk mendirikan bengkel serta factor usia yang dijadikan kriteria utama dalam penilaian. Selain itu, terdapat kecenderungan dalam pemilihan penerima bantuan yang bersifat tidak adil, apabila individu yang sama atau kumpulan tertentu terus diberikan keutamaan untuk menerima peruntukan, sekali gus menafikan akses saksama terhadap sokongan yang disediakan. (Komuniti Peladangnita Kampung Chelong Bandar Baharu* Kampung Permatang Pasir)
2.	Perbezaan harga barang keperluan asas yang ketara berbanding lokasi lain	Perbezaan harga yang ketara berbanding lokasi lain serta kekangan dalam mendapatkan barangan keperluan asas disebabkan had pembelian setiap individu menunjukkan wujudnya ketidakseimbangan pasaran. Kenaikan harga barangan asas pula berpunca daripada bekalan yang terhad daripada pihak pembekal serta permintaan pengguna yang tinggi. Tambahan pula, penglibatan pihak orang tengah atau monopoli oleh segelintir pembekal turut menyumbang kepada lonjakan harga barangan, seperti yang dapat dilihat pada harga kelapa mentah yang meningkat sebelum diproses menjadi santan. (Komuniti Peladangnita Kampung Chelong Bandar Baharu* Kampung Bukit Buluh, Taman Kelisa)

BIL.	ISU	PENERANGAN
3.	Status pemilikan rumah yang terbengkalai	Sehingga kini, penempatan tersebut tidak dapat dikenal pasti dengan jelas berikutan syarikat pemaju yang membangunkan kawasan perumahan tersebut telah mengalami kegagalan operasi dan gulung tikar. Status pemilikan kediaman di Rimbunan Kasih masih menjadi persoalan dalam kalangan penduduk, memandangkan ketiadaan entiti bertanggungjawab yang sah untuk menguruskan urusan berkaitan. Dianggarkan sebanyak 100 buah kediaman terkesan akibat ketidakpastian ini, khususnya dalam aspek pemindahan hak milik kepada generasi seterusnya. Tambahan pula, tiada perjanjian bertulis atau dokumen rasmi yang dikeluarkan semasa penempatan awal, sekali gus menyulitkan proses pengesahan pemilikan. Penempatan tersebut kini tidak lagi dapat dikenal pasti berikutan syarikat pemaju yang membangunkan kawasan perumahan tersebut telah menghentikan operasi akibat muflis. (Komuniti Peladangnita Kampung Chelong Bandar Baharu* Rimbunan Kasih Bukit Benggali Bandar Baharu)

Jadual 6. Perincian Hasil Dapatan Isu-isu FGD 4

BIL.	ISU	PENERANGAN
FGD 4: Dialog Bersama Komuniti Kampung Terap Tarikh: 14 Jun 2025 Bilangan peserta: 17 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam tiga (3) kumpulan		
1.	Pencemaran lalat	Penduduk setempat berdepan dengan masalah kehadiran lalat yang berlebihan setiap hari, yang berpunca daripada operasi sebuah ladang ayam yang terletak berhampiran kawasan perumahan. Kehadiran lalat yang berlebihan telah menimbulkan gangguan signifikan terhadap kualiti kehidupan harian penduduk. Serangga ini didapati berada hampir setiap masa di sekitar kawasan kediaman, dengan keadaannya menjadi lebih teruk terutamanya selepas hujan, sehingga menimbulkan ketidakselesaan yang berpanjangan dalam kalangan komuniti setempat. Difahamkan bahawa ladang ternakan tersebut telah beroperasi lebih 30 tahun dan telah melalui proses pembesaran, yang menyumbang kepada peningkatan ketara dalam populasi lalat. Pertambahan bilangan unggas telah menyebabkan pengusaha ladang gagal menguruskan kebersihan secara optimum serta tidak mematuhi prosedur operasi standard (SOP) yang ditetapkan dalam sektor penternakan. Penduduk melaporkan bahawa masalah lalat akan kembali dalam tempoh dua hingga tiga hari selepas lawatan dilakukan. Masalah pencemaran lalat ini bukan sahaja menjejaskan keselesaan penduduk, malah turut memberi kesan negatif kepada para pengusaha Industri Kecil dan Sederhana (IKS), khususnya dalam aspek keselamatan dan kualiti makanan yang berisiko tercemar serta boleh mengakibatkan keracunan makanan.
2.	Pencemaran air	Air yang keruh dan berbau busuk yang mengalir ke kawasan penempatan penduduk telah menimbulkan ketidakselesaan dalam kalangan komuniti setempat.

BIL.	ISU	PENERANGAN
		Saluran air buangan daripada aktiviti penternakan ayam telah mengalir ke kawasan penempatan penduduk, sekali gus menimbulkan masalah bau yang tidak menyenangkan di persekitaran. Ketidakcekapan dalam penyelenggaraan sistem saliran telah menyebabkan air buangan tersebut mengalir terus ke dalam sungai atau longkang, seterusnya menyumbang kepada pencemaran sumber air dan alam sekitar.
3.	Ancaman haiwan ternakan dan haiwan liar	Kehadiran sejumlah besar haiwan seperti lembu, anjing dan kera yang berkeliaran tanpa kawalan di kawasan kampung telah menimbulkan pelbagai masalah, termasuk pencemaran najis di merata tempat serta kerosakan terhadap tanaman penduduk. Situasi ini berpunca daripada tindakan pemilik kebun yang melepaskan haiwan- haiwan peliharaan mereka tanpa kawalan, terutamanya anjing yang digunakan untuk tujuan kawalan kebun. Namun begitu, haiwan-haiwan ini telah bebas berkeliaran hingga ke kawasan perumahan, menyebabkan gangguan seperti kehilangan barangan peribadi penduduk seperti kasut dan pencemaran najis yang menjejaskan kebersihan serta kesejahteraan komuniti setempat.
4.	Kuari dan Hutan Simpan	Kawasan Hutan Simpan Gunung Bongsu seluas 40 hektar telah dinyahsenaraikan daripada status Hutan Simpan Kekal dan diserahkan kepada pihak Menteri Besar Incorporate (MBI) untuk tujuan pengurusan. Walau bagaimanapun, kelulusan bagi aktiviti penerokaan dan pemberian lesen didapati tidak mematuhi prosedur perundangan serta tidak mengikut tatacara operasi piawai (SOP) yang ditetapkan. Kelulusan tersebut, yang diperolehi sejak tahun 2017, turut menunjukkan ketiadaan penglibatan jabatan teknikal dalam menjalankan penilaian di kawasan lapangan.

BIL.	ISU	PENERANGAN
		Aktiviti penerokaan yang tidak terkawal ini berpotensi membawa implikasi negatif seperti kerosakan kepada hasil pertanian penduduk setempat, pencemaran sumber air sungai, dan secara tidak langsung meningkatkan risiko kejadian banjir di kawasan berkenaan. Aktiviti kuari tersebut dikenal pasti menyebabkan beberapa impak negatif, antaranya termasuk letupan yang kuat, serpihan batu yang terpelanting ke kawasan perumahan, serta pencemaran habuk dan debu yang menjejaskan kualiti udara persekitaran. Penduduk turut melahirkan kegusaran terhadap kemunculan retakan pada struktur rumah mereka yang dipercayai berpunca daripada gegaran letupan kuari, sekali gus menimbulkan kebimbangan akan berulangnya insiden seperti yang berlaku di Gunung Inas. Sehubungan itu, beberapa agensi berkaitan seperti Jabatan Alam Sekitar (JAS) dan Jabatan Mineral dan Geosains (JMG) telah mengambil tindakan penguatkuasaan terhadap pengusaha kuari yang didapati melanggar syarat- syarat yang ditetapkan dalam laporan Penilaian Kesan Alam Sekitar (EIA).
5.	Kekurangan lampu jalan	Keadaan jalan yang terlalu gelap di kawasan kampung telah menimbulkan kesukaran kepada penduduk untuk memandu dan menjalankan urusan harian seperti membeli barangan keperluan, terutamanya pada waktu malam. Ketiadaan atau kekurangan lampu jalan bukan sahaja menyulitkan pergerakan, malah menimbulkan rasa gusar dan tidak selamat dalam kalangan penduduk setempat. Aduan telah dikemukakan kepada pihak penghulu.
		Kekurangan lampu jalan di Kampung Tiong merupakan isu yang berkait rapat dengan aspek peruntukan kewangan dan perancangan pembangunan peringkat daerah. Walaupun terdapat usaha pemasangan lampu jalan, jumlah yang disediakan masih tidak mencukupi untuk memenuhi keperluan keselamatan dan kesejahteraan penduduk setempat.

BIL.	ISU	PENERANGAN
6.	Keadaan jalan yang sempit	Keadaan jalan yang sempit telah menimbulkan kesulitan kepada penduduk untuk bergerak, terutamanya kerana jalan tersebut merupakan laluan utama yang menghubungkan kawasan Kampung Terap ke Bendang Sera. Jalan ini juga tidak diselenggara dengan baik, sekali gus menjejaskan keselamatan dan kelancaran pergerakan harian penduduk. Justeru, usaha untuk melebarkan jalan ini amat penting memandangkan lebih daripada 400 buah rumah bergantung kepada laluan ini sebagai akses utama ke kawasan sekitar.

Jadual 7. Perincian Hasil Dapatan Isu-isu FGD 5

BIL.	ISU	PENERANGAN
FGD 5: Dialog Bersama Komuniti Kampung Padang Tembak dan Taman Seri Kulim Tarikh: 14 Jun 2025 Bilangan peserta: 11 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam tiga (3) kumpulan		
1.	Kesesakan lalu lintas	Kesesakan lalu lintas yang berlaku pada waktu puncak menyebabkan pengguna jalan raya terpaksa mengambil masa yang lama untuk sampai ke destinasi, khususnya ke Klinik Kesihatan Kulim. Jalan menuju ke klinik tersebut agak sempit dan tidak dapat menampung jumlah kenderaan yang tinggi, sekali gus menimbulkan kesulitan kepada orang awam. Walaupun terdapat bangunan kerajaan utama dan kawasan penempatan penduduk di sekitar kawasan tersebut, akses jalan masih kurang memuaskan dan tidak selari dengan keperluan infrastruktur semasa. (Taman Seri Kulim)
2.	Banjir	Masalah banjir yang telah berlarutan selama hampir tiga dekad terus membelenggu penduduk setempat, dengan paras air yang dilaporkan mencecah sehingga melepasi paras pinggang. Antara punca utama kejadian banjir ini dikenal pasti adalah saiz pintu air Tasik Kulim yang terlalu kecil serta kelewatan siapnya rumah pam, yang mengakibatkan kesukaran pengaliran keluar air terutamanya apabila sungai berdekatan mencapai kapasiti maksimum. Selain itu, aktiviti pembangunan projek perumahan yang sedang dijalankan tanpa pematuhan sepenuhnya terhadap prosedur operasi standard (SOP) turut menyumbang kepada permasalahan ini. Tambahan pula, kegagalan dalam penyelenggaraan Sungai Tebuan, yang kini dipenuhi belukar dan tumbuhan liar, telah mengakibatkan halangan kepada aliran air yang lancar, seterusnya menyebabkan limpahan air sungai ke kawasan sekeliling. Fenomena banjir ini telah memberi kesan kepada hampir 160 buah kediaman, termasuk di Kampung Padang Tembak dan Taman Seri Kulim.
3.	Parit yang tidak diselenggara	Keadaan sistem saliran di kawasan tersebut didapati tidak mencukupi dan kurang berfungsi secara optimum, antaranya disebabkan oleh saiz longkang yang kecil serta sering mengalami sumbatan.

BIL.	ISU	PENERANGAN
		Selain itu, sistem perparitan juga tidak diselenggara secara berkala dan tidak dinaik taraf, termasuk kegagalan memasang “flat gate” bagi mengawal aliran masuk air dalam kuantiti yang banyak. Keadaan ini menyumbang kepada peningkatan risiko banjir di kawasan terlibat.
4.	Jalan raya berlubang	Terdapat kerosakan pada struktur jalan utama di Taman Seri Kulim yang berpunca daripada ketiadaan peruntukan bagi kerja- kerja penyelenggaraan sejak sekian lama. Malah turut menimbulkan risiko keselamatan kepada penduduk setempat yang kerap menggunakan laluan tersebut.

Jadual 8. Perincian Hasil Dapatan Isu-isu FGD 6

BIL.	ISU	PENERANGAN
FGD 6: Dialog Bersama Komuniti SEDIM (Eko Pelancongan) Tarikh: 14 Jun 2025 Bilangan peserta: 14 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam dua (2) kumpulan		
1.	Tiada kelulusan untuk perlesenan <i>campsite</i>	Permohonan telah dikemukakan sejak sekian lama, namun sehingga kini masih belum menerima sebarang maklum balas rasmi. Difahamkan bahawa permohonan tersebut masih dalam proses dokumentasi dan sedang menunggu kelulusan daripada pihak majlis berkuasa tempatan.
2.	Limitasi akses mesin ATM	Ketiadaan mesin ATM yang berhampiran dengan kawasan komuniti menyebabkan penduduk terpaksa melakukan perjalanan ke Pekan Karangan yang mengambil masa melebihi 20 minit semata-mata untuk menjalankan urusan perbankan. Keadaan ini menyulitkan penduduk, khususnya golongan warga emas dan mereka yang tidak mempunyai kenderaan sendiri.
3.	Kejadian kepala air	Kejadian kepala air merupakan suatu fenomena yang amat membimbangkan dalam kalangan para pengusaha, khususnya yang bergiat dalam sektor berkaitan sumber air dan alam sekitar, memandangkan kesannya boleh menjejaskan keselamatan, operasi harian serta kelestarian ekonomi mereka. Terdapat lebih daripada 30 pengusaha tapak perkhemahan (<i>campsite</i>) yang beroperasi di kawasan Sedim, dan fenomena kepala air lazimnya berlaku selepas hujan lebat. Ketiadaan sistem amaran awal seperti siren semasa kejadian kepala air menimbulkan kebimbangan dalam kalangan para pengusaha tapak perkhemahan berkenaan terhadap keselamatan pengunjung serta risiko kerugian.

BIL.	ISU	PENERANGAN
4.	Kekurangan kemudahan pelupusan sisa pepejal, khususnya ketiadaan tong sampah	Kedudukan tong sampah yang terletak agak jauh dari kawasan penempatan penduduk kampung menimbulkan kesulitan dalam pengurusan sisa domestik. Menurut pihak berkuasa tempatan, kawasan kampung di Sedim tidak berada di bawah bidang kuasa mereka memandangkan penduduk tidak membayar cukai pintu. Akibatnya, pembuangan sampah berlaku secara tidak teratur di lokasi yang tidak sepatutnya, sementara keperluan untuk mendapatkan tong sampah bersaiz besar memerlukan penyewaan khas oleh penduduk.

Jadual 9. Perincian Hasil Dapatan Isu-isu FGD 7

BIL.	ISU	PENERANGAN
FGD 7: Dialog Bersama Komuniti Belia Felda Gunung Bongsu Tarikh: 14 Jun 2025 Bilangan peserta: 12 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam tiga (3) kumpulan		
1.	Kekangan Perumahan Felda Generasi Ke-2	Perumahan untuk generasi kedua Felda masih belum dibangunkan, menyebabkan ramai anak peneroka terpaksa mencari kediaman di luar kawasan Felda. Menurut maklumat yang diperoleh, tanah bagi tujuan pembinaan perumahan generasi kedua telah dikenal pasti dan majlis pecah tanah telah diadakan pada tahun 2017. Namun demikian, selepas berlakunya perubahan pentadbiran Kerajaan, peruntukan yang telah diluluskan bagi projek ini telah dibekukan. Sehingga kini, tiada sebarang maklum balas rasmi diterima berhubung status terkini pelaksanaan projek tersebut.
2.	Tidak mendapat kebenaran penyambungan elektrik	Pembinaan rumah baharu di atas tanah milik peneroka sedia ada didapati tidak memperoleh kebenaran daripada pihak Tenaga Nasional Berhad (TNB) bagi tujuan penyambungan meter elektrik. Difahamkan bahawa pihak pengurusan Felda telah mengeluarkan arahan kepada TNB agar tidak meluluskan penyambungan meter elektrik kepada rumah-rumah yang dibina secara persendirian oleh peneroka.
3.	Keadaan jalan raya yang sempit serta tidak diselenggara dengan baik menimbulkan	Kali terakhir kerja- kerja penyelenggaraan jalan raya di Felda Gunung Bongsu dilaksanakan adalah pada tahun 2018, yang melibatkan sebanyak 183 buah kediaman.

BIL.	ISU	PENERANGAN
	pelbagai implikasi terhadap keselamatan pengguna dan kelancaran sistem pengangkutan	Seiring dengan peningkatan jumlah penduduk dan pertambahan bilangan kenderaan, keperluan untuk pelebaran jalan raya menjadi semakin mendesak bagi memastikan kelancaran dan keselamatan sistem perhubungan di kawasan tersebut.
4.	Sewa dewan komuniti Felda yang sama kepada komuniti Felda dan orang luar.	Dewan FELDA Gunung Bongsu hanya boleh digunakan oleh komuniti setempat sekiranya disewa, dengan kadar bayaran yang dikenakan adalah sama seperti yang dikenakan kepada pihak luar. Dasar penyewaan ini telah ditetapkan oleh pihak pengurusan baharu, dan keputusan tersebut telah menimbulkan rasa tidak puas hati dalam kalangan penduduk FELDA, yang melibatkan seramai 183 buah isi rumah.

Jadual 10. Perincian Hasil Dapatan Isu-isu FGD 8

BIL.	ISU	PENERANGAN
FGD 8: Dialog Bersama Komuniti Usahawan / Pengusaha Madu Kelulut Tarikh: 15 Jun 2025 Bilangan peserta: 15 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam tiga (3) kumpulan		
1.	Ketiadaan dewan terbuka	Terdapat kesukaran dalam penyediaan kemudahan dewan terbuka bagi kegunaan orang ramai di Mukim Junjung. Kawasan mukim ini merangkumi lima buah kampung, namun masih belum memiliki sebarang dewan terbuka untuk kegunaan komuniti setempat. Difahamkan bahawa tanah bagi tujuan pembinaan dewan tersebut telah dikenal pasti dan disediakan, namun pembinaan tidak dapat dilaksanakan disebabkan ketiadaan peruntukan daripada pihak Pejabat Daerah. (Kampung Padang Janggus)
2.	Kepadatan Hospital Kulim	Hospital Kulim kini menghadapi isu kepadatan pesakit yang serius sehingga menyebabkan tempoh menunggu rawatan menjadi terlalu lama. Keadaan ini menunjukkan keperluan mendesak untuk pembinaan sebuah hospital baharu bagi memenuhi keperluan komuniti setempat. Hal ini lebih ketara apabila Hospital Kulim turut menampung pesakit dari kawasan berdekatan seperti Padang Serai, Bagan Serai dan seluruh daerah Kulim, sekali gus membebbankan kapasiti sedia ada dan menjejaskan kualiti perkhidmatan kesihatan awam.
3.	Sukar mencari pasaran (Madu Kelulut)	Pemasaran madu kelulut menghadapi cabaran yang ketara disebabkan oleh kesukaran dalam mendapatkan sarang madu yang mencukupi untuk tujuan pemprosesan, di samping kekangan dari segi kemudahan dan kapasiti untuk melaksanakan pemprosesan secara berskala besar. (Kampung Air Putih)

4.2 Pengutamaan Isu

4.2.2 Pengutamaan Isu 1: Pencemaran lalat

Dalam konteks Parlimen Kulim-Bandar Baharu, isu pencemaran lalat yang berpunca daripada operasi kilang ayam berhampiran Kampung Terap perlu diberikan keutamaan kerana ia memberi implikasi serius terhadap kesejahteraan masyarakat setempat.

- **Kilang ayam yang berdekatan dengan kampung**

Kehadiran lalat dalam jumlah yang tinggi bukan sahaja menjejaskan kualiti hidup penduduk, malah meningkatkan risiko penyebaran penyakit bawaan vektor, khususnya yang berkaitan dengan kebersihan dan kesihatan awam. Situasi ini juga mencerminkan cabaran dalam aspek kawalan pencemaran industri penternakan yang memerlukan pemantauan lebih berkesan, penguatkuasaan peraturan yang ketat serta kerjasama antara pihak berkuasa tempatan, agensi kesihatan, dan pengusaha industri ternakan bagi memastikan pembangunan ekonomi tidak mengorbankan aspek kesihatan awam serta kelestarian persekitaran.

Jadual 11. Ringkasan Isu 1

Permasalahan berkaitan dengan isu	1. Kesan langsung terhadap kesihatan awam, kebersihan persekitaran, serta kesejahteraan masyarakat setempat. 2. Peningkatan jumlah lalat akibat operasi kilang ayam berhampiran. 3. Menurunkan kualiti hidup dengan menimbulkan rasa tidak selesa, pencemaran bau, serta gangguan kepada aktiviti harian masyarakat. 4. Kelemahan dalam penguatkuasaan undang-undang serta pengurusan sisa industri penternakan yang tidak sistematik.
Cadangan	1. Penguatkuasaan Peraturan Alam Sekitar Pihak berkuasa tempatan perlu meningkatkan pemantauan dan penguatkuasaan terhadap kilang ayam yang beroperasi berhampiran penempatan penduduk. Pelaksanaan standard operasi (SOP) berkaitan pengurusan sisa ternakan harus dipatuhi secara ketat untuk mengurangkan pembiakan lalat. 2. Pengurusan Sisa Ternakan yang Berkesan Kilang ayam perlu mengamalkan teknologi moden dalam pelupusan sisa, seperti sistem biogas, pengkomposan

	terkawal, atau penggunaan enzim khas bagi mempercepat pereputan sisa organik. Langkah ini dapat mengurangkan bau serta sumber makanan bagi lalat. 3. Pendekatan Kolaboratif Komuniti-Agensi Penduduk setempat, agensi kesihatan, serta pihak berkuasa tempatan perlu diwujudkan dalam satu platform kolaboratif. Mekanisme aduan yang sistematik boleh membolehkan isu pencemaran dilaporkan segera dan tindakan susulan diambil dengan pantas. 4. Kajian Penilaian Impak Kesihatan (HIA) Kajian saintifik mengenai kesan jangka pendek dan jangka panjang terhadap kesihatan penduduk perlu dilakukan. Hasil kajian ini boleh menjadi asas untuk cadangan polisi dan justifikasi terhadap penempatan semula atau pengubahsuaian operasi kilang. 5. Pendidikan dan Kesedaran Masyarakat Program kesedaran komuniti mengenai pencegahan penyakit bawaan lalat serta langkah kawalan kebersihan persekitaran perlu dilaksanakan secara berterusan bagi meminimumkan risiko kesihatan.
Kumpulan Terjejas	Penduduk sekitar Kampung Terap
Kawasan	Kampung Terap
SDG BERKAITAN DENGAN ISU UTAMA	
SDG yang berkaitan	Sasaran SDG Berkaitan
SDG 3: Kesihatan dan Kesejahteraan	Sasaran 3.3: Menamatkan wabak penyakit berjangkit termasuk penyakit bawaan vektor menjelang 2030. Sasaran 3.9: Mengurangkan dengan ketara bilangan kematian dan penyakit akibat pencemaran bahan kimia serta pencemaran udara, air dan tanah.
SDG 6: Air Bersih dan Sanitasi	Sasaran 6.3: Menambah baik kualiti air dengan mengurangkan pencemaran, menghapuskan pembuangan sisa dan meminimumkan pembebasan bahan kimia serta sisa berbahaya. Sasaran 6.b: Menyokong dan mengukuhkan penglibatan masyarakat tempatan dalam pengurusan air dan sanitasi.
SDG 11: Bandar dan Komuniti Mampan	Sasaran 11.6: Mengurangkan kesan alam sekitar bandar per kapita, termasuk memberi perhatian khusus kepada kualiti udara dan pengurusan sisa perbandaran.

SDG 12: Penggunaan dan Pengeluaran Bertanggungjawab	Sasaran 12.4: Menjamin pengurusan alam sekitar yang baik bagi bahan kimia dan semua sisa sepanjang kitaran hayatnya serta mengurangkan pembebasan bahan tersebut ke udara, air, dan tanah. Sasaran 12.5: Mengurangkan penjanaian sisa melalui langkah pencegahan, pengurangan, kitar semula, dan guna semula.
SDG 15: Kehidupan di Darat	Sasaran 15.1: Memastikan pemuliharaan, pemulihan dan penggunaan lestari ekosistem daratan serta perkhidmatan ekosistem

4.2.2 Pengutamaan Isu 2: Penerokaan Kuari dan Hutan Simpan yang tidak mematuhi Standard Operation Procedure (SOP)

Kawasan Hutan Simpan Gunung Bongsu seluas 40 hektar telah dinyahsenaraikan daripada status Hutan Simpan Kekal dan diserahkan kepada pihak Menteri Besar Incorporated (MBI) untuk tujuan pengurusan. Walaubagaimanapun, kelulusan bagi aktiviti penerokaan dan pemberian lesen didapati tidak mematuhi prosedur perundangan serta tidak mengikut tatacara operasi piawai (SOP) yang ditetapkan.

- **Tidak mematuhi prosedur perundangan serta tidak mengikut tatacara operasi piawai (SOP) yang ditetapkan**

Kelulusan tersebut, yang diperoleh sejak tahun 2017, turut menunjukkan ketiadaan penglibatan jabatan teknikal dalam menjalankan penilaian di kawasan lapangan. Aktiviti penerokaan yang tidak terkawal ini berpotensi membawa implikasi negatif seperti kerosakan kepada hasil pertanian penduduk setempat, pencemaran sumber air sungai, dan secara tidak langsung meningkatkan risiko kejadian banjir di kawasan berkenaan.

Jadual 12. Ringkasan Isu 2

Permasalahan berkaitan dengan isu	1. Letupan yang kuat, serpihan batu yang terpelanting ke kawasan perumahan, serta pencemaran habuk dan debu yang menjejaskan kualiti udara persekitaran. Penduduk turut melahirkan kekusaran terhadap kemunculan retakan pada struktur rumah
Cadangan	1. Pengukuhan Proses Kelulusan dan Penilaian Teknikal Semua permohonan baharu atau pembaharuan lesen kuari perlu melalui proses penilaian teknikal menyeluruh yang melibatkan agensi berkaitan seperti Jabatan Alam Sekitar (JAS), Jabatan Mineral dan Geosains (JMG), Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS), serta pihak berkuasa tempatan. Proses ini harus dijalankan secara telus dengan laporan penilaian lapangan yang didedahkan kepada pihak berkepentingan. 2. Pemantauan Berkala dan Audit Bebas Aktiviti kuari wajar dipantau secara berkala melalui audit bebas bagi memastikan pematuhan terhadap syarat Penilaian Kesan Alam Sekitar (EIA) dan SOP keselamatan. Laporan audit perlu dikemukakan secara berkala kepada pihak berkuasa serta diumumkan secara awam bagi meningkatkan ketelusan dan akauntabiliti. 3. Penguatkuasaan Undang-Undang yang Tegas Tindakan tegas perlu diambil terhadap pengusaha kuari yang melanggar syarat kelulusan atau gagal mematuhi SOP, termasuklah penggantungan atau pembatalan lesen operasi. Penalti kewangan yang bersifat punitif juga boleh diperkenalkan sebagai langkah pencegahan terhadap pengulangan kesalahan. 4. Penglibatan Komuniti Setempat Mekanisme aduan awam yang berkesan perlu diwujudkan bagi membolehkan penduduk setempat menyalurkan laporan segera berkaitan aktiviti kuari yang menjejaskan keselamatan, kesihatan, atau alam sekitar. Maklum balas daripada komuniti harus

	diintegrasikan dalam proses pemantauan dan penilaian berkala. 5. Penggunaan Teknologi Pemantauan Pihak berkuasa boleh memperkenalkan sistem pemantauan berasaskan teknologi seperti dron, penderia gegaran, dan sistem pengawasan kualiti udara secara masa nyata bagi mengesan lebih awal sebarang ketidakpatuhan terhadap SOP. 6. Peningkatan Kesedaran dan Latihan Pengusaha kuari perlu diwajibkan mengikuti program latihan berkala berkaitan pematuhan perundangan, pengurusan risiko alam sekitar, serta keselamatan operasi. Hal ini penting bagi meningkatkan kesedaran terhadap tanggungjawab sosial korporat (CSR) dalam meminimumkan impak kepada masyarakat dan alam sekitar.
Kumpulan Terjejas	Mukim Kampung Terap
Kawasan	Mukim Kampung Terap
SDG BERKAITAN DENGAN ISU UTAMA	
SDG yang berkaitan	Sasaran SDG Berkaitan
SDG 6: Air Bersih dan Sanitasi	Sasaran 6.3: Menambah baik kualiti air dengan mengurangkan pencemaran, menghapuskan pembuangan sisa dan meminimumkan pelepasan bahan kimia berbahaya.
SDG 11: Bandar dan Komuniti Mampan	Sasaran 11.4: Melindungi dan memelihara warisan budaya dan semula jadi dunia. Sasaran 11.6: Mengurangkan kesan alam sekitar bandar termasuk kualiti udara.
SDG 12: Penggunaan dan Pengeluaran yang Bertanggungjawab	Sasaran 12.4: Menguruskan bahan kimia dan sisa buangan dengan cara yang mesra alam. Sasaran 12.5: Mengurangkan penajaan sisa melalui pencegahan, pengurangan, kitar semula dan guna semula.
SDG 13: Tindakan terhadap Perubahan Iklim	Sasaran 13.1: Memperkukuh daya tahan dan keupayaan menyesuaikan diri terhadap bahaya berkaitan iklim serta bencana alam.
SDG 15: Kehidupan di Darat	Sasaran 15.1: Melindungi, memulihara dan memulihkan ekosistem daratan.

	Sasaran 15.5: Mengambil tindakan segera untuk mengurangkan degradasi habitat semula jadi dan kehilangan biodiversiti.
SDG 16: Keamanan, Keadilan dan Institusi Kukuh	Sasaran 16.6: Membentuk institusi yang berkesan, telus dan bertanggungjawab di semua peringkat.

5.0 PENGENALPASTIAN AWAL PROJEK PENYELESAIAN

Jadual 13. Pengenalpastian Projek Penyelesaian

	PROJEK 1	PROJEK 2	PROJEK 3
Tajuk Projek	Projek Ternakan Ikan Air Tawar Keli dan Talapia	Keli's Community Terap	Dapur Mak Ang Si Manis
SDG Berkaitan	Matlamat 1 - Menamatkan semua jenis kemiskinan di seluruh dunia Matlamat 2 - Menamatkan kelaparan, mencapai jaminan makanan dan nutrisi yang lebih baik serta menggalakkan pertanian mampan Matlamat 8 - Menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang mampan, menyeluruh dan berkekalan, guna tenaga penuh dan produktif serta pekerjaan yang sesuai untuk semua Matlamat 17 - Memperkukuhkan kaedah pelaksanaan dan menggiatkan semula Kerjasama Global untuk Pembangunan Mampan	Matlamat 1 - Menamatkan semua jenis kemiskinan di seluruh dunia Matlamat 2 - Menamatkan kelaparan, mencapai jaminan makanan dan nutrisi yang lebih baik serta menggalakkan pertanian mampan Matlamat 4 - Memastikan pendidikan berkualiti secara menyeluruh dan saksama serta menggalakkan peluang pembelajaran sepanjang hayat untuk semua Matlamat 10 - Mengurangkan ketidaksamaan dalam dan antara negara	Matlamat 1- Menamatkan semua jenis kemiskinan di seluruh dunia Matlamat 5- Mencapai kesaksamaan jantina dan memperkasakan semua wanita serta kanak-kanak Perempuan Matlamat 8- Menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang mampan, menyeluruh dan berkekalan, guna tenaga penuh dan produktif serta pekerjaan yang sesuai untuk semua Matlamat 17- Memperkukuhkan kaedah pelaksanaan dan menggiatkan semula Kerjasama Global untuk Pembangunan Mampan

	PROJEK 1	PROJEK 2	PROJEK 3
Objektif	Golongan belia FELDA berdepan kekurangan peluang pekerjaan dan pendapatan tetap, menyebabkan sebahagian mereka berhijrah ke bandar atau menganggur. Projek ternakan ikan keli dan tilapia dicadangkan sebagai inisiatif keusahawanan komuniti untuk menangani isu ini. Melalui latihan teknikal, pengurusan kolam, penjagaan ikan, serta strategi pemasaran, projek ini bertujuan memperkasa ekonomi belia FELDA, membina kemahiran praktikal, dan menggalakkan penglibatan dalam akuakultur secara mampan. Secara keseluruhan, usaha ini diharap dapat mengurangkan pengangguran dan mewujudkan sumber pendapatan yang lebih stabil di kawasan FELDA.	Projek kolam ikan keli ini memberi manfaat kepada golongan B40 dengan menyediakan peluang pendapatan, membekalkan sumber makanan berprotein, serta membuka ruang menghasilkan produk seperti ikan keli salai. Peserta juga akan mendapat kemahiran akuakultur melalui latihan amali, manakala kelestarian projek dijamin dengan model kitaran semula, di mana keuntungan jualan digunakan untuk membeli benih dan makanan ikan bagi pusingan seterusnya.	Masalah utama di kawasan Lubuk Buntar ialah ramai suri rumah dan ibu tunggal berdepan cabaran kewangan kerana tiada pekerjaan tetap walaupun mereka mempunyai kemahiran asas memasak. Namun, mereka tidak pernah diberikan peluang atau latihan untuk menjana pendapatan. Projek ini dirancang bagi memberi latihan praktikal dalam bidang bakeri serta pendedahan kepada teknik pemasaran moden, supaya mereka dapat menjana pendapatan sama ada dari rumah atau secara berkumpulan. Matlamat dan objektif projek ini adalah untuk meningkatkan taraf sosioekonomi wanita luar bandar melalui latihan keusahawanan bakeri dan pemasaran.

	PROJEK 1	PROJEK 2	PROJEK 3
Hasil Jangkaan	Projek ternakan ikan keli dan tilapia yang dikendalikan koperasi dijangka memberi manfaat jangka panjang kepada belia FELDA melalui kemahiran, jaringan niaga dan pendapatan mampan. Selepas fasa awal, peserta diharap dapat mengurus operasi secara berdikari dengan sokongan koperasi atau komuniti. Projek ini berpotensi menjadi rintis untuk diperluas ke rancangan FELDA lain. Bagi menjamin kelestarian, peserta memerlukan bimbingan dalam menjalin kerjasama dengan pembeli tetap, pembekal dan agensi pertanian. Penubuhan kumpulan belia penternak pula akan menggalakkan kerjasama berkelompok, perkongsian sumber dan keuntungan, sekali gus mewujudkan ekosistem ekonomi tempatan yang kukuh.	Projek kolam ikan keli ini akan diteruskan selepas tamat tempoh pembiayaan APPGM- SDG melalui kerjasama dengan Jabatan Perikanan atau FAMA bagi khidmat nasihat dan pembangunan. Dari segi kewangan, pendapatan dijana melalui jualan terus kepada pengguna, restoran dan pasar mingguan, serta penghasilan produk hiliran. Keuntungan tersebut akan dijadikan dana pusingan untuk memastikan kelestarian projek.	Dalam jangka pendek, program ini bertujuan meningkatkan kemahiran serta keyakinan diri peserta untuk menjana pendapatan melalui jualan produk dessert. Dalam jangka panjang, ia menyasarkan penubuhan perniagaan dessert dan pastri secara komuniti dengan penglibatan berterusan dalam aktiviti jualan seperti pasar tani, e-dagang, jualan dari rumah dan secara dalam talian. Strategi kelestarian pula memberi fokus kepada penambahan pendapatan keluarga melalui jualan dessert dan pastri, sekali gus menjadi sumber ekonomi berterusan pada masa hadapan.
Organisasi	Koperasi Peneroka Felda Gunung Bongsu Kulim Berhad	Not Maju Enterprise	Dapur Mak Ang Si Manis
Aktiviti	Program latihan ternakan ikan ini merangkumi 12 sesi utama yang disusun secara berperingkat. Sesi bermula	Projek penternakan ikan keli di bawah APPGM-SDG bermula dengan pengenalan mengenai	Program latihan projek ini dijalankan selama 12 minggu dengan pengisian berbentuk praktikal dan teori.

	PROJEK 1	PROJEK 2	PROJEK 3
	dengan perjumpaan awal peserta serta perbincangan perjalanan kerja, diikuti dengan bengkel latihan asas ternakan ikan keli dan tilapia meliputi teori dan praktikal. Peserta kemudiannya didedahkan kepada penyediaan kolam serta sistem saliran, sebelum menjalani latihan berkaitan pembelian benih ikan dan pelepasan ke dalam kolam. Seterusnya, sesi memberi tumpuan kepada pengurusan air dan kesihatan ikan, diikuti dengan pemantauan awal pertumbuhan ikan serta latihan pemakanan. Pada peringkat pertengahan, peserta dilatih dalam aspek pemantauan pertumbuhan serta pemasaran hasil ternakan, sebelum menghadiri bengkel keusahawanan dan strategi jualan. Program diteruskan dengan tuaian pertama ikan dan jualan ke pasaran tempatan, serta sesi penilaian projek dan perancangan kitaran seterusnya. Akhir	objektif program dan penyediaan tapak kolam, termasuk rawatan awal air bagi memastikan habitat sesuai untuk benih ikan. Peserta diberikan latihan tentang pemasangan peralatan, pemilihan benih berkualiti, serta kaedah pelepasan anak ikan ke dalam kolam. Penekanan turut diberikan kepada penjagaan kualiti air, penggunaan garam antibakteria, dan kawalan penyakit supaya ikan dapat membesar dengan sihat. Seterusnya, peserta mengikuti sesi pengawasan tumbesaran ikan, pengurusan makanan, serta latihan kewangan asas bagi memastikan operasi projek lebih mampan. Aktiviti lanjutan merangkumi penghasilan makanan tambahan alternatif, pemasaran digital menggunakan	Minggu 1 hingga 10 menekankan latihan pembuatan pelbagai produk pastri, kuih tradisional, pencuci mulut moden, roti, dan makanan sejuk beku yang sesuai untuk pelbagai saluran jualan seperti katering, pasar malam, pasar tani, kiosk, café kecil, food truck, serta jualan dalam talian. Antara produk yang dipelajari termasuk mini tart, cream puff, kuih tradisional Melayu, frozen pastry, dessert dalam cawan, aiskrim buatan sendiri, pastry box berperisa masin, cheese cake tanpa bakar, cupcake, muffin, serta roti moden. Pada Minggu 11, peserta didedahkan kepada aspek sokongan keusahawanan seperti kemudahan pembiayaan perniagaan oleh TEKUN, pendaftaran perniagaan melalui SSM, serta bimbingan kewangan bersama AKPK.

	PROJEK 1	PROJEK 2	PROJEK 3
	sekali, peserta dibimbing dalam digital marketing dan penggunaan makanan alternatif bagi memperkukuh kelestarian serta daya saing projek ternakan.	platform media sosial, dan persediaan untuk penuaian. Hasil tuaian dipasarkan secara segar atau dipelbagaikan seperti keli salai, ikan pekasam dan keli sejuk beku bagi mengelakkan kerugian. Peserta juga dilatih untuk mengembangkan pasaran dengan bimbingan agensi seperti FAMA dan Jabatan Perikanan. Selepas projek tamat, fasa pemantauan dijalankan dengan pemberian benih tambahan, sokongan peralatan, serta galakan promosi jualan agar peserta dapat mengekalkan kelangsungan penternakan.	Seterusnya, Minggu 12 memberi fokus kepada peranan NADI dalam menyediakan sokongan ICT, ruang aktiviti, serta peluang promosi bagi mengukuhkan daya saing dan meningkatkan peluang ekonomi peserta di peringkat komuniti setempat.
Jumlah (RM)	RM40, 000	RM40, 000	RM40, 000
Lokasi	Felda Gunung Bongsu	Kampung Batu 10, Terap	Taman Kelisa Emas, Lubok Buntar
Tempoh	3 Bulan	3 Bulan	3 Bulan

6.0 RUJUKAN

- Jabatan Perangkaan Malaysia. 2020. *Kawasanku: P.018 Kulim-Bandar Baharu*. OpenDOSM. <https://open.dosm.gov.my/dashboard/kawasanku/Kedah/parlimen/P.018%20KulimBandar%20Baharu>
- Department of Statistics Malaysia. 2020. Population and Housing Census of Malaysia 2020: Kawasanku—Parlimen P.018 Kulim-Bandar Baharu. Putrajaya: DOSM. <https://open.dosm.gov.my/dashboard/kawasanku/Kedah/parlimen/P.018%20Kulim-Bandar%20Baharu>
- Invest Kedah / Malaysian Investment Development Authority (MIDA). 2018. Kulim Hi-Tech Park: Slide Presentation by Invest Kedah. Kuala Lumpur: MIDA. https://www.mida.gov.my/wp-content/uploads/2020/07/20180125134353_Slide-Presentation-by-InvestKedah.pdf
- Japan International Cooperation Agency (JICA). 1996. The Study on Establishment of Kulim Hi-Tech Industrial Park in Malaysia. Tokyo: JICA. https://openjicareport.jica.go.jp/pdf/10968865_01.pdf
- PlanMalaysia. 2010. Draf Rancangan Tempatan Daerah Bandar Baharu 2010–2020: Ringkasan Eksekutif. Kuala Lumpur: Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Semenanjung Malaysia. https://www.planmalaysia.gov.my/planmalaysia/resources/epublisiti/turun/rt_bandarbaharu20102020/ ringkasan.pdf
- Rahimi Abidin, Nurul Hidayah Che Ahmat, and Mohd Nazri Mohd Nor. 2013. "The Impact of Technology Parks' Services on the High Technology Industry: A Case Study on Kulim Hi-Tech Park." ResearchGate. https://www.researchgate.net/publication/258048954_The_Impact_of_Technology_Parks_Services_o_n_The_High_Technology_Industry_A_Case_Study_On_Kulim_Hi-Tech_Park

Unit Perancang Ekonomi Negeri Kedah. 2021. Buku Pelan Pembangunan Kedah 2035. Alor Setar: Kerajaan Negeri Kedah. <https://fliphtml5.com/owqkf/nbob/BUKU-PELAN-PEMBANGUNAN-KEDAH-2035>

Unit Perancang Ekonomi / Jabatan Ukur dan Pemetaan Malaysia (JUPEM). 2020. Laporan Maklumat Guna Tanah Negara Tahun 2020. Putrajaya: Kementerian Tenaga dan Sumber Asli. <https://anyflip.com/pjgzq/wgfg/basic>

APPGM-SDG

MENINGKATKAN KETERANGKUMAN DAN KEMAMPAHAN

Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari

📍 A-1-10, Block A, 8 Avenue, Jalan Sungai Jernih 8/1,
Seksyen 8, Petaling Jaya, 46050, Selangor

✉️ secretariat@appgm-sdg.com

📘 <https://www.facebook.com/APPGMSDGMY>

🌐 <https://appgm-sdg.com/>